GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0169
4	Work Number	D 0461
5	Page No (From... To)	1 to 65
6	Name of the Work	KUCILOPA KHYANAMU
7	Subject	BHARATHAMU

461
B.N. 173 / 170

B.169
D.461
704

D. No. 461.

B. 173.
D. 461

12-1-8

12.1.8.

a. హుచే తెలం పాఖ్యానము. ది 704.

a. రాధా మాధవ సంవాదము 461.

డి/461
704

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY MADRAS

Kucelopakhyanam

B-[redacted] B.169 D.461

శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు

శ్రీశారదాంబాయైనమః

౧ శ్రీమద్వ్రజాంగనా చిత్రచిత్రాంబర
చౌర్యచాతుర్యవిచక్షణుండు
తాపసభామినీదత్తవిశిష్టాన్న
బహుమధురాపూపభక్షణుండు
సకలగోపకవధూసముదయాకర్షణ
మతవేణునాదాభిమంత్రముండు
ధేనుఖురాగ్రప్రదీపితాచలరేణు
కోమలారుణనిజకుంతలుండు

Dedication & prayer to Krishna

౨ ధరవిభేదనమాయావిద్రప్రశస్త
ఘోరపాషాణవర్షవిదారణుండు

మదనగోపాల~~[illegible]~~ [illegible] రమాధవుండు
చెలగి జగములనెల్ల రక్షించుగాత

౩ భూలోకంబున దేవకీరమణికిం బుట్టి మరిం నందగో
పాలశ్రేష్ఠునకుం యశోదకు జగత్ప్రఖ్యాతిగా మోహపుం
బాలుండై విహరించు నిర్మలపరబ్రహ్మంబు గొమ్మంచువే
చాలంజాలనొసంగు భూజనులకుం సర్వంకషైశ్వర్యముల్

౪ మానకమూపునువీపును
మానినులకొసంగు వేల్పు మన్మథసుఖవి
ద్యానిపుణుడు హరి జగతీ
మానవులచిరాయురర్థమానుల జేయుం

౫ ప్రతిదివసంబు గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభ
మస్తు నిత్యంబనియార్యులాడ
కారుణ్యమున నులోకాస్సమస్తాస్సుఖి
నో భవంతను చు మహానులు వచింప

ధృతినమోబ్రహ్మణ్యదేవాయగోబ్రాహ్మ — Land of Krishna
ణహితాయచ యని యామ్నాయులనగ
గణుతింపగా యమోఘంబ్రాహ్మణాశీర్వ
దంబని పెద్దలందరును బలుక

౬ సామవేదవచనములు తథ్యములుగాగ
శౌరియత్నను కంపాప్రసాదమునను
సకలధేనువులను విప్రసంతతులను
శ్రీకరంబుగ నభివృద్ధి జేయుగాత

౭ అని మరియు చతుర్దశభువనపరిపాలకుండును యశోదానం
దగోపాలబాలకుండును దేవకీవసుదేవకుమారుండును పూత
నాప్రాణాపహారుండును దావానలభక్షణుండును ద్రౌపదీమా
౮ నరక్షణుండును వ్రజసుందరీమనోరంజనుండును కాళింగగర్వ
భంజనుండును కపటమానవక్రీడాప్రమోదుండును వేణునాద
వినోదుండును జరాసంధశిశుపాలసాల్వాదిదుష్టనరనాయక

౯ మదవిదారణుండును। చాణూరమల్లవినాశకారణుండును। వి
ప్రాంగనామానససరోరుహహంసుండును। కంసవిధ్వంసుండును।
గోపసుందరీవస్త్రతస్కరుండును। సకలప్రభావిజితశతకోటిభాస్క
రుండును। సమస్తదిగంతవిశ్రాంతప్రభావుండును। మహానుభా
వుండును నైనశ్రీకృష్ణదేవునిం బ్రశంసించి మరియును॥

౧౦ అవనిసురభామినియుఁ బోయెనర్ధరాత్రి
స్వప్నమున వచ్చి కరుణాప్రసాదమునను
కవిత నాకు నొసంగు శ్రీకంఠుసాధ్వి
భ్రమర వినుతింతు లలితవాక్ప్రౌఢిమమున

I undertake to describe these adventures

౧౧ వ్యాసవాల్మీకిమల్హణవామదేవ
భారవిశ్రీహర్షశివభద్రమాఘ
బాణభవభూతిబిల్హణపవనతనయ
కాళిదాసాదులగు మహాకవులదలతు

౧౨ పెరమాటబలుకరాదటు
చలితమనస్కుండుగాక చక్కగ సభలన్
సకలార్థసాధనములగు
సుకృతములు కవులకుదర మేజోడింపంగన్

The poet now gives himself no small praise — his name being [illegible]

౧౩ కుమతులు విరచించు ప్రబం
ధములు ప్రసిద్ధంబులగునె తజ్ఞులు మెచ్చన్
భ్రమరాంబ ప్రసాదవాక్యము
లమితములుగ మెరయుగాక నధిపులసభలన్

౧౪ ఏ ప్రబంధంబు రచియింపనెప్పుడు బూను
నపుడె సాక్షాత్కరించి చిత్తాంబుజమున
భ్రమర నిలిచి సృజించు సద్భాషణముల
నస్మదిష్టప్రసంగ మెందైన గలదె

౧౫ డంబరములకవులుకవి
త్వంబులు బూనుదురు రిత్తతమ చే నగునే
యంబా ప్రసాదమహిమవి

డంబింపకేకలవేయుతసుధావిస్ఫురణన్
౧౬ భ్రమరాంబికావరప్రభవదివ్యకవిత్వ
పాదప్రవణతవెలసినాడ
ఘుటనకాశతగ్రంధఘుటనాసమంచిత
చాతుర్యమహిమకుజాలినాడ
ప్రౌఢిమనేకైకపద్యమాసమహాప్ర
బంధకల్పనశక్తిప్రబలినాడ
మరియునాశువిచిత్రమాధుర్యవాక్ప్ర
గల్భనంబుననుతులేగాంచినాడ
౧౭ శ్రీమధిరమల్లికార్జునశ్రీపదాబ్జ
మత్తభృంగాయమానసన్మానసుండు
సత్యవిశ్వరకరుణాప్రసాదవశుడ
ఘుప్పప్రభునామధేయవిఖ్యాతయశుడ
౧౮ నరులకునంకితములుగా
వరకృతులొనరింపమిగులవాంఛలుబొడమిన్

కరుణారసపూరితుడగు
హరికిసమర్పింతుసముదితానందమునన్
౧౯ భూసురవనితాదత్తావి
భాసురపరిపూర్ణభక్ష్యపానానుభవో
ల్లాసమనస్సునకనుపమ
రాసక్రీడావిలాసరమణీయునకున్
౨౦ బాణాసురకరలతికా
శ్రేణులవిత్తునకురూపజితమదనునకున్
చాణూరమల్లరజక
ప్రాణాపహారునకుకంసబలమథనునకున్
౨౧ నందయశోదాదిప్రియ
నందనునకుశమితదుష్టనరనాథునకున్
బృందారకవరమాయా
సందర్భశిలాప్రవర్షసంహారునకున్
౨౨ వరధేనువత్సగోపక

I will dedicate my poem to no mortal patron - for Krishna himself is my patron

పరివృతునకువేణునాదపరిపూర్ణునకున్ Shashti-antalu

పరమునకునుఛత్రకేత

గురుతరశైలునకుమదనగోపాలునకున్

౨౩ కరుణాకరునకుయమునా

పరిరంభణవివిధసౌఖ్యపరితోషునకున్

సరసునకుసత్యభామా

పరిణయకేళీవిలాసభవ్యాత్మునకున్.

౨౪ గతదోషునకేప్సిత

వ్రతశీలునకఖిలగోపవనితాసురతా

ద్భుతకేళీలోలునకా

శ్రితజనవర్ధిష్ణునకునుశ్రీకృష్ణునకున్

సమర్పణంబుగానాయొనర్పంబూనినకుచేలోపాఖ్యానంబను

మహాప్రబంధంబునకుకథాక్రమంబెట్టిదనినా॥

౨౫ శ్రీమద్భాగవతార్థ

స్తోత్రంబులుదెలుపునెడలశుకయోగీంద్రుం

డామోదమునబరిక్షి Hymn to Krishna

ద్భూమీశునకనియెవాక్ప్రభుత్వముమెరయన్ The Tale commences

౨౬ నెరయుప్రసిద్ధముమధురా

పురముసమీపమునపంపాలతికరత్నా Description of the city of Avanti

ధరణుచ్చైవిలసిల్లును

నరనాథయవంతిపట్టణశ్రేష్ఠమిలన్

౨౭ అదిమిన్నైవివిరళంబుగకోటల

రగడ

సదనంబగుయచ్ఛపుపూతోటలు

మాణిక్యంబులమయమగువేదులు

నాణెములుగుతిన్ననిబహువీధులు

౨౮ కడున్నైష్ఠికములుగలిగినయాజులు

పుడమినిధర్మముబూనినరాజులు

బ్రహ్మవినిర్మితబహుసౌధంబులు

నిర్మలమణిమందిరయూధంబులు

౨౯ పచ్చలుగూర్చినబలుతోరణములు
మచ్చికవెసగెడిమదవారణములు
వెచ్చందములుగగప్పినతేరులు
నెచ్చినసాములునేర్చినశూరులు
౩౦ నవరత్నంబులనయమగుమేడలు
కవగూడినపటికంపులగోడలు
పటుతరసౌవర్ణప్రాసాదంబులు
స్ఫుటతరభేరీపటహనాదంబులు
౩౧ వేలుపుచేడెలపెలగొనువేశ్యలు
శ్రీలకుబేరునిచెనకెడువైశ్యులు
యిమ్ములపొడవగునిలపారామంబులు
కమ్మనికృష్ణాగరుధూమంబులు
౩౨ నిరుపమమాగధనిజగానంబులు
గరిమవహించినఘనయానంబులు

హిమంతోదకములవిలసినబావులు
సముచితరములగుచల్లనితావులు
౩౩ మహితబలంబులకునుసామంతులు
బహువిద్యలునేర్పడుధీమంతులు
నతులుయుక్తులకునేర్పడుమంత్రులు
దుర్నీతాదులకునుదొడగుతంత్రులు
౩౪ అంగడిపుష్పములమ్మెడుబోయులు
సంగతిగలవిటజనములనేయులు
గలిగిధరిత్రినిఘనతవహించెను
అలకాపురమునకంపెరవహించెను
౩౫ అమ్మహాపట్టణంబునకనతిదూర
మ్మైనసౌరాష్ట్రీమధ్యమాద్రిశిఖర
దివ్యదేశంబునను సన్నుతింపమిగుల
పుణ్యమైనదితాపసిపల్లెగలదు॥

There is a village named Tápasi pally — or, Monk-town

౩౬ అందుకుచేలుండనుముని
నందనుడొక్కరుడుదినదినముహరిసేవా
నందంబునసకలేంద్రియ
బృందములపరిత్యజించిపేర్మివహించున్

In this town there lived a bramin named Cuchela, who was devoted to Vishnu

౩౭ ఆత్మవత్సర్వభూతానియనెడిపలుకు
సత్యముగనామహామునిచక్రవర్తి
సకలజనమునిజప్రాణసమముగాగ
దలచుశాంతంబుదమమునుశమముగలిగి

౩౮ జనరసాందీపునియొద్దకృష్ణునిగూడి
చదివినాడుసమస్తశాస్త్రములను
జఠరాగ్నినెల్లనుచల్లార్చిమిక్కిలి
వరియించినాడుమహోపవాసములను
చలనమొందకనిజస్వాంతంబుబిగబట్టి
పంచేంద్రియములణగించినాడు

There was a saint named Sandipu, who was tutor to many -

స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానకర్మంబులు
గావించినాడుదపఃవ్రతములు

Krishna and Cuchelos were his pupils

౩౯ శతసహస్రపరిచ్ఛేదసంఘటితపు
రాణజీర్ణోత్తరీయంబురమణదాల్చి
మౌనులుకుచేలుడీమహామహుడనంగ
పేరుగాన్నాడుదిక్కులపిక్కటిల్ల

Cu-chelo was so named because "Shabby-clothed."

౪౦ అవనినాధస్వదేశం
భువనత్రయమనెడిరూపమొందుపుడమహా
వివిధారణ్యంబులునిజ
భవనములుగనుండభేదభావములేక

౪౧ మొదలనెప్పుడువేదమూలమిదంబ్రాహ్మ్య
మనగత్రయీధర్మమభ్యసించె
నరయభార్యాసమోనాస్తిశరరత్
షణమననాలపుణ్యసతివరించె
ధృతిసపుత్రస్యగతిర్నాస్తియనియెడి

కతననందనులపెక్కండ్రగనియె

సతతమేకో నివాసస్థిరప్పణంబావ

సంవాయునంగశానలసెయుండె

౪౨ సతిశయంబుగాగస్మృతినద్వైతంబేశ

వాత్సరంబనగనువారిజాక్షు

పాదపంకజములుబహుసమారాధన

మాచరించెనామహామహుండు

౪౩ ఆమునినిజభార్యసుజన

స్తోమంబులుపొగడదగినసుందరిసుగుణ

ధ్యామతనాయమనంద రు

వామాక్షియనంగదనరువసుధాధీశా

౪౪ ఆపతివ్రతపెనిమిటినమసరించి

సులభమునవిరువదేడ్లురుసుతులగనియె

పేదతనమునకేకాదెపెక్కులైన

బిడ్డలనోసంగువిధియెంతదొడ్డతనము

Cuchelas now married a wife – he continued to dwell at the hermitage

౪౫ కడుసంతతినేరయుపక్షై

కొడుకులగలిగించెగారకోమలికినియా

పుడమిసతద్బ్రాహ్మణుడే

యెడలనుభోగేచ్ఛసేయకింతులయందున్

౪౬ వసువకయడవులరాలిన

కసువులధాన్యములుతమకుగ్రాసంబులుగా

వసుదేవసుతునిగొల్చుచు

పసిబిడ్డలునాలునటడుబ్రతుకునరేంద్రా

౪౭ పిడికెడుదూసరొడ్లుకడుపేర్మిదినంబునుయెరితెచ్చియా

పడతికితద్విభుండొసగబ్రాహ్మణియుర్పచనంబుచేసియే

పడమరియందులోనతిథిభాగముతీశిలతాంగిభర్తనుం

గుడువగచెప్పిభుక్తిగానుకోమలిసంతులుతానుపంత్రుల్

౪౮ జగతినాతిప్రవరుడయాచకుడుగాన

యింటిలోపలధాన్యంబులెపుడులేవు

He had 27 sons

His poverty

His poor wife & her poor food

కోమలికిపూటపూటకుకుడువకూటికి
బిడ్డలనుయెగతినిముప్పుదెప్పవచ్చు

౬౯ సన్నంపునారలంజ్ఛాదించుటయెకాని
తొడగకోకలులేవుబుడతలకును
పసినాడుగప్పినపాలపూసలెకాని
పెప్పసొమ్ములులేవుబిడ్డలకును
పిడికెడుబియ్యంబుపేదగంజియెకాని
త్రాగత్రావులునులేవుతనయులకును
దప్పంబుపైనపత్రపుటంబులెగాని
కుడువగిన్నెలులేవుకొడుకులకును

౭౦ ఇరుగుపొరుగులనున్నవారిండ్లనెల్ల
వివిధమార్గంబులనుశిరులువెల్లివిగ
కుడిచినప్పిడిశిశువులగోములరశి
తల్లియెప్పొచ్చుతనపేదతనమునకును
౭౧ బిడ్డలపేదరికంబున

కడ్డంబైచించుకొనుచునధిపునకునుమూ
రొడ్డవసద్గుణిగావున
సెడ్డారముసేయకెలమినుండెన్నృపాలా

౭౨ కలిమిగలుగుపట్టణాతునకునుప్రియం
బొనరజేయవచ్చునుచితవృత్తి
పేదతనమునందుపెనిమిటిమనసురా
దిరుగనేర్చినదియెగరితెయనగ

On the virtues of a wife in poverty

౭౩ పొరుగుపిల్లలతోటిపురుడునకేమైన
యాటలకిడుమన్నయాలసించు
పప్పుబెల్లములకైబతిమాలియెడ్చుచు
కోకబట్టీడ్చినకుసరించు
పాలువెన్నలకుగాబ్రామిడిపడిపొరలు
చన్నిచ్చికౌంగిటసంగ్రహించు
పోగులుంగరములపూటగావలెనన్న
మాపురేపనిపలుమారుబొంకు

Her children

MANUSCRIPTS LIBRARY

గీ॥ తరిమితే మఱుఁగఁ గడుసు వగల

babes

దుర్బలింపైన వస్త్రవులేకో డుతోఁడ

గొంయుత నముస దిమ్మంచుఁ గోరఁగింప

The wretchedness of her poverty

తల్లియేమియు ననలేక తల్లడించు

క॥ యీ రతి నిశిశువులతో

పోరాడుచు మగని దూరఁబోవక పలుమా

రారామామణి దినములు

పోరామి నిగడిపె సాఁటి బోటులు మెచ్చన్

వ॥ యిట్లత్యంత ఘోరంబైన దారిద్ర్యచింతాభరంబున సంసారపా

రావారంబుదరి యింపం జాలక సుతులతోఁ బోరాడుచున్నాం

తారత్నంబు సంతృప్తయా సత్పాఠుండును సకలసద్గుణవంతుం

డును నైన తనకాంతునింగదశియే కాంతంబున నిట్లనియె॥

సీ॥ శివవైభవ్యగాదిసుస్థిరతరదుస్తేంద్రి

యూనేకమురేగుడియంగ బట్టి

One day his wife addressed him saying

మదమత్సరములు కామంబులోభంబును

గురుతరాంతర్విపక్షులనణంచి

స్నానంబు సంధ్యయు జపము హోమంబును

మొదలైన సత్కర్మములు గ్రహించి

పర్ణతోయానిలభక్షణంబులు చేసి

కాననంబున నెల్లకాలముండి

గీ॥ తనువు నిజచర్మశల్యమాత్రమున నిల్పి

శ్రీహరిధ్యానమెప్పుడు జేయుచుండు

వతిశయంబుగ దారాసుతాతులందు

తగులనేరదు నెడుఁదెందము మహాత్మ॥

సీ॥ స్వామి మీరెన్నటికి నయాచకులున గుట

యాచకులుగారయుండు పనాత్మదెలుసు

నైనకర్మాత్మమాటదానాడుకొనెద

నరయమీ యన్ననలకుచేలాగ్రగణ్య

His wife recommended him to visit Krishna his schoolfellow

౬౦ యాదవవల్లభుఁడు నుమీ
రాదిన్నివాతు లఁటంచునందరుఁ దెలియర్
మోదమున వింటినే పుడా
శ్రీదయితునిసముఖమునకుఁ జేరు మహాత్మా

Error? ౬౧ చిన్నవాండ్లకునేమైన శిరులు వేఁడి
తెచ్చిరక్షింపుమిపుడు నా దేవ మేడల
నాగి వెస సర్వే జనాస్సుఖినో భవంత
నెయి వార్స్ంబు తలపోయు నిర్మలాత్మ

౬౨ పూర్వసఖుఁడైన యాదవపుంగవుండు
మిమ్ముఁ బొడగన్న నిష్టముల్ మిన్నకొసఁగు
పిచ్చి
సిరికి వెఱ్ఱికై డుద్ధనమన్న గురుతుమాట
తద్ధ్వనే మోగాదె యెందైన తాపసేంద్ర

౬౩ ఘనుఁడా కంసవిభంజనుండు త్రిజగత్కాంతుండు మోదంబునన్

మనకుంబెక్కుశిరుల్ ఘటించుఁ గెడ సన్మానించుఁగాదేని తత్
[illegible]ద్భవజాతాక్షుని పాదపద్మములు తేవం జూచినం జాలదే
చనుడే యిప్పుడు భోగమాత్రములకున్ సాధ్వుండు వేడ్కం దిలన్

౬౪ త్రాణలుచెడి నెమ్మనులు
క్షీణించిరి బువ్వలేక బెడిబుడ తలపో
రాణికులన్నంబు నకును
ప్రాణము నకుంగెయనెడి పలుకులు మృష్టెల్

Consider that my children are starving

౬౫ నెరువుగ నా కటిపెల్లున
సురసుర బాష్పైదరు మనశిశువులం జూడన్
దురితము దారిద్ర్యంబున
బారయక మనుచున్నవారె పుణ్యులు జగతిన్.

౬౬ రూపింప నిర్మలరూపంబు వెడలించు
రక్తమాంసముల భారములడంచు
నుదోసగమున [illegible] యూవాంఛే రగనిదు

మగలకెంతులకును బగలుజేయు
బహుళంబులైన లోభములు సంపాదించు
సూనృతవాక్యంబు చూరబుచ్చు
చాలదురాశావిచారంబు గల్పించు
మానంబుచెడబత్తిమాలిపించు

౬౨ నసదృశానందవనమున కగ్నికీల
యతిశయాక్రాంతచింతావిచారభ్రాంతి
భూరిదుఃఖంబులకు నెల్లపుట్టినిల్లు
ప్రజలకును లేమికంటె పాపంబు కలదె

The wretchedness of starving

౬౩ సరసిజాక్షుని మూర్తిభక్తుడవు సంసారాబ్ధికిన్ నావయై
దరిజేర్పంగురియైనవాడు మురవిధ్వంసుండు యీతనిన్
వరమృష్టాన్నసువస్త్రకీడి తులమై వర్తింపగా నేలత్రీ
వారిసేవించినవారికిన్ గలవె త్రోయంరాని దారిద్ర్యముల్

అనిన నబ్బాలికారత్నంబునకు కుచేలుండిట్లనియె

Kuchelus replied thus

౬౪ తరుణీ పూర్వభవంబున
గురిమీరగ జేసినంతగుడుతురు కిదవే
నరులిజన్మాంతరమున
దురితములుల్లగ నిష్ఠితోయంబు నవే

This is our hapless lot derived from a former birth

౬౫ గర్భాంధంబున మర్త్యుడెంతయు క్షుధాశాంతిన్ బ్రవర్తించుగా
కుర్బ్యకదానుస్వతంత్రుడె మనుపకర్మోపేతులౌ జీవుల్
నిర్భేణుండగు శౌరికర్మజగముల్ నిర్మింపరక్షింపగా
సర్వంవిష్ణుమయంజగత్తనెడి శాస్త్రంబుల్ నిరర్థంబులే

౬౬ ధనముగూర్చవలెసె తనయులకును భుక్తి
విడెడువాడు శ్రీరమేశ్వరుండు
మృగసమూహములకు మేపునర్పెవ్వరు
బెట్టిపోతురెలమినెప్పుడవుల

God alone sustains all creatures

౬౭ రాతిలోకప్పకాహారమాతతముగ

నిడెడుదైవంబుమర్త్యులకేలమాను
బ్రతికిననాళ్లునన్నంబుపత్తిడిడక
ఆయురన్నంప్రయచ్ఛతియనగవినవె
౨౩ జీవనితనకుమారుల
బ్రోవగవలెననుచుసారెకుపొగిలెదవుమదిన్
నవెవ్వరునేనెవ్వరు
శ్రీవరదుడెకలడుసకలజీవులకెల్లన్
౨౪ కావుననవశ్యమనుభోక్తవ్యంకృతంకర్మశుభాశుభంబనిపూర్వజ
న్మంబునార్జితినపుణ్యపాపఫలంబులుజీవులనంటియుండిసు
ఖదుఃఖంబులననుభవింపంజేయునదత్తంనోపేక్షణభవేద్దరిద్రంబని
యునుధర్మప్రవేక్షణాపరోతిపుణ్యంబనియునుపలుకంసుకృతం
౨౫ బువలననైశ్వర్యంబునుదుష్కృతంబువలననేమియునరుల
కుప్రాపించునదియుట్లుండెవిప్రకరాపేక్షితంబైనవిత్తంబుపర

లోకంబుననుపాధేయంబనిపెద్దలుపల్కుదురు క్షీణేపుణ్యే
మర్త్యలోకంవిశంతియనుమాటలుతేటపడందత్వద్రానుభవంబు
౨౬ లుదెరిననూర్ధ్వలోకంబునుండియధోలోకంబునంబడిజ్యో
తిష్టోమస్వర్గకామోయజేతయనునుత్తమధర్మంబునకుమ
రలితమర్త్యజన్మాంతరకర్మంబులాధారంబులుగాపస్న
కేపకంబునుబోవెతనువువెత్తుదురు జాతస్యమరణంధ్రువం
౨౭ బనిశరీరధారులకుపుట్టినప్పుడేచావులునిత్యంబులుపృధి
వ్యప్తేజోవాయురాకాశంబులైనయీదేహంబులుకరిసా
ముష్ణులుగావుదైవయోగంబుననుండుపోవునిప్పుడుదేనిస్థలు
నరులకుపరిహరింపనెవ్వరుసమర్థులనిచెప్పెవండియుని
ష్ణునియె॥
౨౮ మరియుదురెవ్వరిబిడ్డలు
మరువింతియెకాకసుతులమతినతిపాతుపే

మేన ట్టి
పెరిమెనుబుట్టగపుత్రులు

Moral Reflection,

పెరగగశత్రులనుమాటపృథివిఁవినవే

౨౯ చిత్రంబెన్నగచిన్ననాడెతనయుల్శిక్షానుగుణ్యుల్వేతుదన్
పాత్రుల్గారతిదుండవార్ధములకుంబ్రాయంబువార్లైననే
ధాత్రింజుష్టములల్లజూడవలయుందుర్బుల్తనూజాతుల్
పుత్రంమిత్రవదాచరేత్తనుచునేప్రొద్దున్శ్రుతుల్చాటగన్

౩౦ సుతులమీదిప్రియముచుట్టాలపైప్రేమ
మిగులయిందుముఖులమీదివలపు
ధనముమీదియాసధాన్యంబుపైతృష్ణ
యతిశయంబువలవదభ్రమముగను

౩౧ యెక్కడిసుతులెక్కడిసతు
లెక్కడిసంపదలుమాయలిన్నియుధర్మం
బొక్కటెనిజమనియెరుగని
పెక్కురులమెసుకృతభోగవిభవముగలదే

౩౨ యెందరికిబుట్టిపెరిగిరో
యెందరికినిసంభవించియాల్లిరోమరియున్
యెందరికిజనింతురోమన
నందనులనిమిగులప్రేమనాటగనేలా

౩౩ పరగవినుఋణానుబంధరూపంబులు
పసులుసుతులుపితులుభామినులును
సంతతంబువీరిసంయోగములకువి
యోగములకుచింతసొందదగదు

౩౪ యితడుదరిద్రుండగునిత
డతులితసంపదలబొదలునవివ్రాసినయా
Bramha
శతధృతియమోఘలిఖితము
యితరులకునుదప్పదరమెయిందున్నందున్

౩౫ శ్రీవనితావిభుడొకడె
దైవముదర్శింపసకలతంత్రంబులకే
కేవిష్ణుమహాద్భుతమ
నావినదగినదియెకాదెనానాశ్రుతుల్

[illegible] This reading is suggested by me and applauded

౮౬ సమయమెరుఁగడెముదుసమయించుజీవుల
ధరణిసుమేరిస్సైనమరువడతని
భయములనప్పువారెయరుయథారాజాత
థాప్రజాయనంగధరణివినవే

Reflections on mortality

౮౭ తానుచేశినకర్మంబుతానెయనుభ
వించుపుణ్యనుపాలయుతద్విధినిముగుడ
తనువులెన్నియుమరితవిడంద్రుపేంద
కేవశముగాదుతెలియనజీవులకును

౮౮ చచ్చెచచ్చెనుచుచాలచింతింతురు [illegible]
పుట్టెపుట్టెననుచుభూమిజనులు
సంతసింతురెలమిసకలజీవులకెల్ల
చావుపుట్టునెక్కసమముగాదె

౮౯ మాతృగర్భమునజొచ్చిమానవుండష్టమా
సంబునసుజ్ఞానశాలియగుచు
కేవతమెునరించుదుష్కృతములబొందిత

నేకనరకములందునకస్సైన
నుదయించినప్పుడెయుండొకబుద్ధులాగివారి
నయమునగదగినపుణ్యములొనర్చి
చేరెదవారినంచుచింతింపనవమాస
yoni
ములునిండయోనినిమ్ముగజనించి

౯౦ విష్ణుమాయావశంబునవివశుడగుచు
తొంటిబుద్ధులుచెడితోడుతోడననుభ
వించుచుండుసుఖదుఃఖవిధులపూర్వ
జన్మకర్మవశమున నిప్పులుల తాంగి

Reflections on birth & death

౯౧ జీర్ణకంచుకమునువిసర్జించునట్టి
సర్పమునుబోవిదేహంబుసడలవిడిచి
పోయిప్రాణంబుమరియొక్కబొందిసొచ్చు
నేశరీరంబులకుభ్రమిత్తులిడగవలయు

On Transmigration

౯౨ తరుణులపుత్రులమిత్రుల

పురువరపోషించువారుమరణంబైనం
మరియెంచరుతమవారని
కరుణయెుపించురయుశేశకాలుతురుతుర్దన్

Even the best of men die and are burnt

౭౩ మోహామునవప్పుడెప్పుడుమోహపుపగిది
వెంపనేప్రాణిదేహంబువిడిచిపోవు
తమకునబ్బినమోహంపుతనువునింత
దాచుకొనరాదెపెడలించుదనకతడవు

౭౪ యెన్నాళ్ళకైనమర్త్యుడు
భిన్నంబగుగానసెంతబెరిగినసైనన్
మున్నెన్నట్లేతుల్యయద్దృష్టం
తన్నప్పుడుబసెడుమాటతధ్యముగాగన్

౭౫ వగబాగలుచనజనులను
Vishnu
భగగమనుడుబ్రోవకున్నగతియెవ్వరిలన్
మగువవినురాజుగొప్పగ
మొగసాలమమెురలుబెట్టుమూఢులుగలరే

What avails grumbling at the decrees of Providence

౭౬ ధారుణిలోననరాధిపుల
శేరతనసైనత్రురమేశ్వరుడే యూ
ధారమగుదుబ్బలస్సబ
లోరాజాయనెడుమాటలొంవినవే

God is our only Refuge

౭౭ పుత్రమాముయుతవిదంద్రులన్నదమ్ము
లాలుబిడ్డలుదేహంబులధ్రువములు
సర్వములువ్యర్థములుమృతిసమయమునను
ధర్మమొకటెసహాయంబుతథ్యముబల

For all our relations die

౭౮ కాంతలుమేనులుసతమని
వంతులతోగూర్చురఖిలవస్తువులుసుదా
సెంతగడించినకూయికి
నే
యెంతయువాడైనకాలుడిందునిబ్రాపల

౭౯ ధరనపేల్పులువేజ్జుల
కోరగలేరైతిరంద్రుకుజనులుపరులన్
నేరిచిబ్రతికినవారలు

నేరకపెద్దదిట్టివారునిజముగగలరే

To blame a physician is of no avail

౧౦౦ చచ్చిపోయినవారికైచాలచాల

దుఃఖపడుదురుమరునాడుజోడజనరె

తాముబ్రతుకుటకేదిసత్యంబుపిదప

They perish like leaves

వనితకిందాకుమీదాకువాసిగాదె

౧౦౧ పాత్రాపాత్రములెరుగక

× ధాత్రినియాచించిధనముదాచగదగునే ×

శాత్రవుడుధనముమాతా

పుత్రవిరోధాయయనుచుపూర్వులుబలుకన్

౧౦౨ పూనుకొనితనప్రయత్నము

లేనిజములుదైవఘటనలిలలేమన్నన్

మానవుడొకపనిదలంచిన

తానొక్కటిదలచుగాకదైవంబబలా

౧౦౩ కోరినసురావుమనమున

కోరకయుండిననుబోవుగురుతెరిగిసిరుల్

పూరుషులకర్మఫలములు

Riches also are uninfluenced by our wishes or fears

వారకసవితమగుతామెవచ్చున్బోవున్

౧౦౪ మనతనయులేమిజేసిరో

మునుపటిజన్మమునసంతమురవారుడొసగున్

Lament not for our infants – they starve indeed, but this is the result of their former birth

వినుతద్దానబిభవమున

వనితానేకింతచింతవలవదుసుమ్మీ

౧౦౫ అనిసర్పంబునకుసర్వేశ్వరుండుగలండుప్రజలరక్షింపనేను

సమర్థుండనేయనివిరక్తుండైపలికిననతనిచిత్తంబుమెత్తనై

యంజాలకపెద్దనూర్చుచున్నట్టిలువపెండియునిట్లనియె

౧౦౬ బలువుగసత్కర్మంబులు

దలచియెనర్పకనేఫలముదైవంబిడునే

హాలికుడడునెరిగివిత్తన

మిలపెదబెప్పకనుపండునేధాన్యంబుల్

౧౦౭ మనుజుడెల్లప్రొద్దు మానక సేయంగ

దైవయత్నమె కటకటార సిల్లు

గాకయూరకున్నగలదె భుక్తిమనకు

దైవమానుషములు యుతగ సమములు

౧౦౮ పరగ నష్టింప నుండినా భాగ్యమనిన

దైవమెవ్వడు గాని తెచ్చితనకు నిచ్చు

సేయదగిన ప్రయత్నముల్ జేయజేయ

సభపయుప మీదవారి భాగ్యంబు హొలది

౧౦౯ దేవుడిచ్చునను చుదినదిన యత్నముల్

సేయకున్న యేల సిరులు గల్గు

పళ్లెరమున నిడిన పంచ భక్ష్యాన్నముల్

కుడువకున్న యెట్లు కడుపు నిండు

౧౧౦ యిత్తెరిదా సేవింపక

హత్తిన కర్మములు దైవముల మరువిడునె

Mere faith will not avail — we must both plough & sow if we wish for fruit

యిత్తెరిగి నరుడా సర్వతె

సత్తయును సరించు పనుల కారకడిగలదె

౧౧౧ కావున మనుజుడు సేయక

దేవుండియ్యంగ లేడు తెగియేమియునా

నావిధ్ధ ధాంత్యములుండిన

హావిరివండ కేసెర విత్తువంటి కమగునే

౧౧౨ యిరుపైన క్రమము చే మహాసురుని చే యేనుంగు ప్లవ్వాదుడున్

పరితాపించుచు కేడగాగద పరబ్రహ్మంబు పెంచేసెని

ఝిరుసంపూర్ణ దరిద్రులే మనలకు యోగ్యయన్నర త్నిచుత్రీ

హారినిష్కాములకేల నిచ్చు బహుళంబైనట్టి యైశ్వర్యముల్

౧౧౩ భావింపగ సత్పురుషుల

భావంబెట్లుల్లదే చు పరమేశ్వరుడుఙ్

హావిరి శ్రుతి వచనమయ

ధ్యావంతద్భవతి యనగ బల్కులు వినరే

All we enjoy & suffer is through mortal mediums

Neither Prahlada nor Gajendra were rescued without calling on God

Then let us pray to him

౧౧౪ అడుగకయుండినతగువర

మొదుసెనిష్కారణంబునీశ్వరుడైనా

What avail our limbs if we refuse to use them?

పుడమింజేయవుచేతులు

కుడువదునోరనెడిమాటకునుతప్పగునె

౧౧౫ తొల్లిటిమునులతపంబులు

మొల్లముగాఁజేసిశౌరిమెచ్చినపిదపన్

సల్లలితంబుగవేడరె

యుల్లములకుప్రియములైనయుచితార్థంబుల్

౧౧౬ మీరుకృష్ణునిమొరయనమ్మినమహాత్ము

లతిశయంబుగనిష్కాములైననేమి

Then let us pray to Krishna

ప్రజలురక్షించుటెల్లనుపరమధర్మ

మధిపయాచించుసుకృతాత్ములైనవారిని

౧౧౭ దైవమవునవరక్షింపదాతవీవు

మాకునెయర్థమునునవల్లభమునను

అన్యధాశరణంనాస్తియనెడిపల్కు

తధ్యమయ్యెనుమీయందుతాపసేంద్ర

౧౧౮ దైవంబుమీకుశ్రీహరి

వని
దావలముగనవుమాకుదైవమవిలలో

భావింపగనిట్లగుటకు

నేవిధముననైనయన్నమెరుగమధీశా

౧౧౯ సకలభువనములనుసంరక్షణముజేయ

నీశ్వరుండెకర్తయెంచిచూడ

మమ్ముసంతరించిమన్నింపరక్షింప

కర్తవీవుసకలకార్యములకు

అనియనేకప్రకారంబులనతివచనంబులుగ్గడించితొల్లిటివా

రునడచుక్రమంబుదెలిపిప్రజారక్షణంబుపరమధర్మంబని

ప్రార్థించినా

౧౨౦ ఆనందోబ్రహ్మాంబను

మానితవచనంబుదలచిమానసమునన

మన్ననిమృదువచనములకు

మహానంద్రుడుసమ్మతించెమానసవర్ధ్

౧౩౧ యెప్పుడేలకుతత్పార్శ్వమియ్యమనుచు

కాంచనాంబరునెలమిసేవించుపయును

ప్రజలరక్షించుపయిమంచిపనిఘటిల్లె

తద్ధర్మమునుసార్ధ్యమునపంచుతెలివినపుడు

Cuchelus now addressed his prayers to Krishna

౧౩౨ భామినితోడనిట్లనియెపద్మదళాక్షునిగానబోయెదన్

భూమలిబల్దరిద్రులముకేంచుజనన్మనపేద్దవస్తువా

స్వామికియిష్టమైనయదిసంగతియేచనర్రిత్తచేతులన్

భూమిపులార్థమున్సతులపొందులమున్గురులున్నచోటికిన్

౧౩౩ గరిమసమస్తవస్తువులుగల్గినవారరుచేరచాలపె

ద్దరికముచేసిపంపుదురుతండ్రిసుతుండనుజన్మడైనబల్

పరిభవమాచరింపుదురుభామినిపేదరికెంబుడూబిసన్

శిరిచెడిపోయిచుప్పములజేరినలాఘువమందకుండునే

౧౩౪ తజ్ఞులతిపరిచితయాంచవజ్ఞతయన

నాదిసంతతగమనాదునాదరో క్ష

వతియునంగసహోనార్థవాక్యనిచయ

ములనుపురుష్ఖుండుపరిభవంబునవసించూ

౧౩౫ సధనులపేదకుదరిద్రుం

డధ్రవాపోరానిపల్లయురిగినయేసే

విధమునగ్గైకొనిచనవలె

సధివమ్ములగుపస్తువులుసితాంభోజముఖీ

How can the poor & empty handed approach the rich?

౧౩౬ యెప్పేలకువిహాతులయుండ్లకేగి

పేరిమెదాంసూరకుండుటపెద్దతనము

గలదెయుడుగుటకంటెబన్చులకేదనము

యాచకాంతానిగౌరవంబనవధూంటి

Begging is most wretched

౧౩౭ రంజిలితాముసుమున్నగ

నంజలిపడశిచ్చెనేనినయముగవారున్

గొంజెకయిత్తురుప్రమ్మర

జేయలున్న
ముంజేయున్నాఁడనెనని మోఁచెయ్యాడదున్

Surely the hand & the elbow move simultaneously

౧౨౮ కావునసమస్తసాంమ్రాజ్యకర్త్రియైన
యిందిరాధీశునకుకానుకియ్యవలయు
చంద్రునకునూలిపోగన్నసామెతగును
గానసేమైనమనశక్తిగలకొలంది

౧౨౯ మెండికెలముమనకెంతయు
దండిగలదుయథోచితవస్తుతతివారికొసగఁగ
మెండంతదేవరకుమరి
మెండంతయుపత్రియొడెడుకేసలుగలరె

౧౩౦ పతగఁసర్వనదాంబువులకుఁ బత్యైనవారాశికిఁ
పరితుష్టంబులెమంచుబిందువులుసంపన్నాఢ్యుఁడౌ శౌరికిఁ
పరధ్యానంబొకలాభమెయయిననిప్పాయిఁకిఁనిరర్థంబుగా
పురుహూతాభ్యర్థియనంగజొప్పడుగదాయీపాంపనిద్రాత్రిలోన్

౧౩౧ అదిగావునకార్యార్థము
మదనగురునిసముఖమునకుమనమూరకపో

విదితముగాదెపెరవన
ముదితయుతనవిప్రునివాక్యములకునలరుచున్

౧౩౨ సెరవుగకొన్నిదినంబులు
నిరతంబుగనుపవసించినివ్వరియుకలో
దొరికినయప్లవధూమణి
roughness
బరుసుకుచేలమునముడిచిపనిచినయంతన్

So he offered wild corn to Krishna

౧౩౩ ధరణీసురుడాదినమున
వారిశవార్ధ్యంబుగదలియతిదూరముగా
గిరులునుగహనమునదులును
పురములుగ్రామములుగడచిపోవుచుమదిలోన్

౧౩౪ ఆత్మబుద్ధియెకడుసుఖంబన్నియువిని
చెలగిగురుబుద్ధికొంతవిశేషమరయ
పరులబుద్ధివినాశంబుపరగజేయు
స్త్రీలబుద్ధులుప్రళయముల్ చిత్రగింప

Morals!!

౧౩౫ అదియెరిగియునరతన

పదపడియాపూరివూరిపద్రములువెంపఁ

బెదరకవచ్చితినేయిటికి

సదనములెప్రయాణములకుశక్యములెతగఁ

౧౩౬ పుడమివిభుఁడెందరెందరొ

జాడగనుపులులేకద్వారభూములయుండుఁ

పడిగాపులుబడియుండగ

బడుగులకేలబ్బుకంసభంజనసేవల్

He fears he shall never attain an opportunity of beholding Krishna

౧౩౭ ద్వారకయెంతదవ్వోకడుదారుణమైనమహాసముద్రమే

తీరునదాటుదందువసుదేవతనూజునిదివ్యమందిర

ద్వారముచెప్పుజొత్తునువ్వద్రాచనుదెంచితికంసవైరినం

జేరితినైననుంగానునెచిత్రమునంగరుణించియుత్తరిఁ

౧౩౮ కల్పవృక్షమునకుకదిసికాయడిగిన

చందమునసునుశౌరిసముఖమునకు

చేరితుచ్ఛమైనశిరివేడుకొననయ్యె

నాసదోసమెరుగఁదనురునిజము

౧౩౯ అనితలంచియుమానవమానసుంద్రైయుపెన్నానివర్ణంచుతనమానిని

చేశినయుపాయంబునకురోయుచుసూరూరితెరవులెరుంగ

కయెడసెడలసెదుర్రైనజనులనడుగుచుయిడారుత్తైనదుగఁ

మస్థలంబులమార్గంబులుగడచియరణ్యంబులుసుచ్చినడుచుచు

౧౪౦ కంపకంబులుపాదంబులనాటినతియ్యనైరలగాయుపడికుయు

చుచండతరంబులైనవెసవియెండలబెండుపడితరుఖండంబు

లనీడలనిలుచుచునిరాహారుండైనిశాసమయంబులపురంబుల్

పలివెరిగిజనంబులసందడిబడసెల్లకగుడిగుండంబులవంచ

౧౪౧ లనొదిగిలజ్జింపుచుమున్నమున్నగావచినడుచుచుముందరియో

జనంబులెన్నుచుపెక్కుదాటినదినంబులుపెక్కైపెప్పుచుతప్పుబడి

యల్లనల్లనచనియెననిచెప్పినా॥

End of Book I.

౧౪౨ గురుతుగవినియుభిమన్నుని

వరతనయుడుశుకునిజూచివాంఛలునిగుడఁ

పరికింపగ నెట్లయ్యెను

తరువాతి మహాశబ్దావిధానంబనిన్

౧౬౩ మరుపాశాంబుధి బాడబాగ్ని హరియుత్పూరాంబరకాదిస

త్పురుషానేకశరణ్యగోపకనిజాంఘ్రిజేక్షణాముస్నధా

పరిహాసీకృతపద్మసంభవభవధృతప్రజ్ఞాసహుల్లాసశ్రీ

ధరుణీనేత్రచకోరశీతకరదైత్యధ్వంసకంసాంతకా

౧౬౪ బాలయువనసాళువశిశు

పాలజరాసంధకంసబలభంజనకు

బ్జాలలనాధిమసోహార

మాలాకారప్రసూనమాల్యభరణా

౧౬౫ కరిపోష్ణనిర్జితకంజభవా

మురళీరవగానసముత్సవా

వరవర్ణితయాదవవంశభవా

గురుధైర్యసురక్షితగోపగవా

౧౬౬ గద్య ఇతిశ్రీమద్భ్రమరాంబికావరప్రసాదలబ్ధకవితాధురంధరసర

సకవిమిత్రయల్లనామాత్యపుత్రసకలసద్గుణవిధేయఘుఘ్ఘ

ప్రభునామధేయప్రణీతంబైనకుచేలోపాఖ్యానంబనుమహా

ప్రబంధంబునందుప్రథమాశ్వాసము - శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ -

౧ శ్రీరుక్మిణీమనోహర
కారుణ్యసుధాసముద్రకంసమర్దనయదు
శృంగారాంబరకసుజనా
శృంగారచిదానందకృష్ణగోపముకుందా
దేవాయవధరింపుముపరీక్షిన్నరేంద్రునకుశుకయోగీంద్రుం
డిట్లనియెనంతశ్రీహరిచరణస్మరణాసక్తుండగుకుచేలుండ
రుగుచు-

౨ కనుగొనియెమానవేశ్వర
కనదురుకవిముఖ్యజంతుగర్వోల్లాసిన్
ఘనకల్లోలవిభాసిన్
వనరాశిన్ తత్రులవణవారివిలాసిన్

Cuchelo now approached the sea shore

కాంచితదయమహామాబ్ధిరావంబునకుమనంబునవెరగు

pilot

పడియుజ్జ్వలభవనద్వారకపురిన్బ్రాపించిగడచియుద్భటా

౩ బలసంరంభముతోసువర్ణఘటితప్రాసాదయూధంబుతో
బలభద్రాదికయాదవప్రభులతోభద్రేభజాలంబుతో
కలకంఠనిచయంబుతోబహుతురంగశ్రేణితోసంతతో
జ్వలమైయొప్పెడుద్వారకానగరమోజంజూచివాష్టింపుచున్

He arrived at Dwaraca

౪ హారియుతికావళిభారల
స్త్రైకానియాశీర్వదించికదలికుచేలుం
డాకాంక్షజిద్విజనముల
మూకలసందడిసయెంబడిగిమూగినయుంత్

౫ గాలిబోయెడివగడాకుగతితెరంబు
తూలబోయెడిసెమ్మనితోడజనుచు
విప్రవర్యుండుకన్నులవిందుగాగ
వీక్షణముచేసెరుక్మిణీవిభునిపురము

His body was dried up with travel

౬ యేచెంతజూచిననిందుబింబాస్యల

కుచేలోపాఖ్యానం ఆ॥ ౨

గములునఘటించురంగస్థలంబు

The gayety & splendour of the city

లెచ్చోటఁజేగినసెలమియేశిమద

భాస్కరసిక్తశృంగాయతంబు

ఆగ్రవాంబరశినహేమనిర్మితరత్న

భూషణోజ్వలులైనపుణ్యసాధ్వు

లెవాడఁజూచిననిస్తురంభాస్తంభ

భూరిపల్లవగుచ్ఛతోరణంబు

౭ లెచటఁజూచినకేళీమహోధరములు

నెందుఁబోయినతురగభద్రేభఘటలు

ప్రస్తుతింపంగశక్యమేబ్రహ్మకైన

తన్మహారాజధానిసౌందర్యమహిమ

౮ యేమిఁజెప్పుదునిశానామహాసురునకు

త్రోవనడచినబడలికలేదూరమయ్యె

దప్పినాకలియునుమానెతాపముడిగె

తనివిసంధిల్లెతత్పురదర్శనమున

కుచేలోపాఖ్యానం ఆ॥ ౨

౯ మఱియునదండుశృంగారంబులుగాఁబ్రతిగృహాంగణంబులయందు

చెప్పినగజ్జముత్యంబులరంగవల్లులుగనుంగొనుచుమేడ

నెడలుడుయుముయుగజ్జిడేవలెపట్టునిగనుంగొనగడలుపుడమి

విఘులసుందడొబడెయొదగలంబడుచునెలుమేలుగలమదశాలాలం

౧౦ బులుపెరగవిడిబడియాలానంబులఁబట్టుబడశపట్టణంబునం

దిరుగుమదశుండాలంబులకువెరచియురుకుచుగేహంబుల

పెడలతిగిచిసాహాణులమోహారించియుదల్పుచునిలుకెలుగ

దప్పివారుపోలులప్పైచినవిధివద్దులజగన్మోహనంబుగాన

౧౧ ఘటించువాహనంబులఁమోహారంబులుజూచుచుచేడియ

లతోఁపెట్లుండుప్రేడించుతెరంగులువాడవాడలగోడలమీఁద

లవ్రాశినచిత్రరూపంబులఁగువిచిత్రంబునొందుచునెంజియు

మురుందుఁడునుకంసజరాసంధశిశుపాలసాల్వయవనాదు

౧౨ లజయించినమంచిగతంబులువినుచుపంచమస్వరంబులచే

మొరయించువిపంచీనాదంబులువినుచునంచలంచలరాయంచ
లవడువునవిహరించుచంచలాక్షులఁబరికింపుచుభేరీమృదంగ
శంఖకాహళనాదంబులకుబ్రమోదింపుచుఁజనిచనియనతిదూ
రంబునశౌరిమందిరద్వారంబుగనియెనప్పుడు॥
౧౩ అచ్చెరువుగవారణంబులుహయంబులుభృత్యులుశౌరిగానఁగా
వచ్చినరాజసంఘములువారిజనేత్రులతండతండముల్
పెచ్చుపెరింగియుండెతలపేనుతలల్వెసజొచ్చునట్లుగా
వచ్చములేకపైయిసుకవైచినరాలనియంతసందడిన్
౧౪ అప్పుబలుదొడ్డసందడిసద్విగమించి

The excessive crowd

చూచియొకింతయునుచోరబోకువేర
యెప్పకేలకుపెనుగొందువెగియిాగో
చేరెనారాజమందిరసీమయందు
౧౫ తిరుమణితిరుచూర్ణగదా

Cuchelo ~~att~~ arrives at Kr's house

ధరులనుఘనశంఖచక్రధారణులనుశ్రీ
కరలాంఛనఘనకనకాం
బరులనుతద్ద్వారదశపాలురగనియే
౧౬ కాంచివైకుంఠదివ్యలోకమునన్న
జయవిజయులాకొవ్వీరునిస్సంశయముగ
కావయుండినమాయయ్యగారుశైన
వైష్ణవోత్తముఁడెవ్వరువసుధననుచు-

Cuchelas ragged garb

౨౦.౨౦

౧౭ యెలమినూకలుగట్టునెడమించుకయులేక
బనిగినప్రాతచేలంబుతోడ
పెన్నగాన్నయూకలుపెల్లునకడుడస్సి
మిక్కిలికృశమైనమేనితోడ
కేశులేశంబులుగడ్డంబుమిాసముల్
పెరిగికప్పినబలుతెరులతోడ
మాననిబవబదేష్మమాంగ్గఖేదంబున

ప్రకటితంబగుబడలికెలతోడ

౧౮ దావానమొదవినవదనపద్మంబుతోడ
లావెడలియురుపడినశల్యములతోడ
జనులకెవ్వరికినిజూడననువుగాక
యెదుటనిలుచుండివారలకిట్లులనియె

౧౯ ఆశీర్వాదంబులుమీ
కౌస్తుజన
కెనగుజనక్ష్మాపలారయుత్తములారా
వాసిగశ్రీవల్లభునకు
దాసులైనారుయెంతధన్యులోజగతిన్

Observe the broken rhyme

౨౦ శౌరిసామీప్యపదవులుసంగ్రహించి
విష్ణుసాయుజ్యములచేతవెలసినారు
బ్రహ్మనారదులైనమీపాయివారు
గారుశ్రీవారిపాదకైంకర్యములను

౨౧ నిమ్ముగనుగొన్నయెప్పుడేమిగులవారిని
చూచినయువలెనయ్యెనాచూపులకును
యెంతపుణ్యంబుజేసితిరీభవమున
సకలకార్యంబులికమాకుసఫలములును

౨౨ చిన్నిప్రాయమునసుశ్రీకృష్ణుడునునేను
కూడిపాడిచదువుకొన్నవాడ
మెరుగుమున్ననన్నుఈశ్వరుండుకుచేలు
డనెడిపేరివాడయవనిసురుడ

I was Kr's school-fellow

౨౩ కర్ణధారకువలనచక్కగపయోధి
దాటితీరంబుజేరుచందమునమీయ
పారకరుణావిశేషమాధారముగను
శౌరిగనియెదనాపదలేచాలగడచి

౨౪ నేవచ్చినయీవాకలు
దేవకినందనునకిపుడుతెలుపుగవలయున్
మీవంటిఘనులవలనను

శ్రీవల్లభుసముఖమునకుచేరగవచ్చున్
అనిద్వారపాలకులంబ్రార్థించుధరణీబృందారకుని వికారంబు
గనుగొనిఘనైశ్వర్యంబులనున్నజనంబులుపరిహాసంబుగానిట్లనిరి

౨౫ సకలసామ్రాజ్యవిభుడైనశౌరియేడ
కాసుసేయనివృద్ధమర్త్యుడవువంటి
నీవుబాపడవేడనిన్నుజూడు
మతనిజూడుముకరిమశకాంతరంబు

They derided his beggarly garb

౨౬ గర్భాంధవిప్రుడెక్కడి
నిర్భాగ్యములవనిపతులునిరతముదుష్టుల్
సర్వత్రప్రాజయుత్తన
యుర్వీభూపకులగానియొప్పరునృపతుల్

౨౭ చిన్ననాడునవుచేసినయిష్టుంబు ఉ
మరువకున్నవాడెమాధవుండు
సిరిగలతనితోడచెలిమివర్ధిలుగాకే

పేదవారిమీదప్రేమగలదె

The ingratitude of the rich

౨౮ యెరుగరుదుర్గ్రహాంధములుయెంతటిమిత్రులనైనయాత్మమం
దిరములుచేరనేరుపడుతెంపునజేసినమేలుయప్పుడే
మరతురుతండ్రినన్నలగుమారులద్రుంతురురాజసేవాంఛచే
కరుణయొకింతలేనిబలుకష్టులరాజులనమ్మవచ్చునే

౨౯ సత్యవివాహులునిత్యు
నిత్యవివేకరహితులవనీపతులుమహా
మాత్సర్యవికర్మదుర్మదు
లుత్సగ్రులునృపులునూతనాసక్తులిలన్

30 తనవారినెరుగరెవ్వరి
నెనయరువాక్యములకడువిహీనస్వరముల్
వినిచెవుడునుకనిగుడ్డును
జననాథులెల్లనివియుసహజగుణంబుల్

Vemana has stolen this verse

౩౧ పేరాడమునసువస్త్రముఖ్యసత్ప్రలంకార

మనెడిసతివాక్యముమరమించి

మోటలైనవేవుకువలయాధిశులు

కొలువుకూటములనుమెలగుచెల్లి

౩౨ కండపెండుగలేదువాయుంబుననుజూడ

వస్త్రహీనుడవుసువస్తువులగు

భూషణములునాస్తిభూమిభర్తలకెల్లి

నవనిసురదర్శించెదవుగ్రముమున

He argued that poverty was not baseness

౩౩ కులహీనమేహీనంబన

నిలజనులకువస్త్రహీనమేహీనముగుర్

తెలుగవలెశుభ్రములగు

పలువలుపరిహాయియెంతవారికినైవర్

౩౪ కోకలుడబ్బులుసొమ్ములు

జోకలుగలయుప్పునరులజూచినసభలుర్

నైకొనియుపురమ్మందురు

చకొప్పుదురుండరునుకుచేలుండైనన్

౩౫ యింటుదపమనుచుయుగివించులెనిముద్దు

చెప్పుకొన్నమోరబెప్పుగాలు

న్నపులుసముఖమునరుసెనరుకొంచకబను

వాడుమిగులపరిభవంబునొందు

౩౬ ధరణిశరీరమాంద్యసౌఖ్యలుధర్మసాం

ధనమునునిశాస్త్రముదలంచి

తనపుపోష్ణచేసుకొనియర్థమార్జించి

యథావిధిపూజలుదేవతార్చనములు

స్నానంబుసంధ్యయుజపముహోమంబును

గావించిపుణ్యమగ్గలముగాంగ

కూడబెట్టువేరులకోయింసముద్ధరి

త్రానదనవారితోదనరుసుఖము

౩౭ అనుభవింపగవలెగావేననుదినంబు

వ్రతములంచునువివిధోపవాసములను

తేలునస్థులు త్రోలాడ తూలి తూలి
ఓవాయెడలిన సేమిసాధింపగలవు
౩౭ నయముగ మేను బెంచి నరనాథుల గొల్చి సమస్తభాగ్యముల్
ప్రియమున కూడబెట్టుపేర్మి వహింపకనిప్పులుండినన్
జయమగు నేమనంబునకు సంతతధర్మములాచరింపని
శ్రేయముగదున్నిక్షితిమనసి సర్వమసంభావ్యమనన్ మహీసురా
౩౮ ద్రవిళేశుడితడె మాగధ
కువలయవిభుడితడె వీడె కొంకణపతిశ్రీ
ధవు నిగనలేక తిరిగెద
రెవరికిఁ బో పేదవు నీవు యిందరిలోనన్
౪౦ యెంతయోగ్యుడవైన నీవిట్లు నలిగి
పోయిన పాసంగ జూతురే భూమిపతులు
దానమునతొల్లి పేదపాత్రో నిరక్షి
తయనుమాటలు నిక్కముల్ గావె తలప

What are you, said they, to obtain an interview with Krishna whom princes aspire to see

పేదబాపడ నీవంటి బీదలకును
వశమె పొడగన శౌరి షోడశ సహస్ర
భామినులతోడ లోకపాలిభవనమునను
పెన్న త్రైశ్వర్యవంతుడై యున్నవాడు
౪౧ తమతమ మనువులు దొరకక
సెమలుచు దిరుగుదురు చాల నృపవర్యులు బల్
సముఖములరుసుల భ్రమలే
భ్రమల్ బడకరుగుమయ్య బాపడ యింకన్
౪౨ అనపలికెడు పామరజనంబుల వచనంబులకు దరహాసంబు
ను సేరపుచు పరమదయాపరులును శాంతాకారులును
క్రోధలోపవిదూరులు నుపకారులున్న గుదబ్బర పాలకులు
వారికలకలంబులు వారించి యిట్లనిరి॥
౪౩ గర్వముడిగి యుల్లంబున
నేలిని
నిర్వాణులకేమియెగ్గు నీ తిగవిద్వాన్

సర్వత్రపూజ్యతేత్తన
సుజ్ఞానవిద్వద్వరుండుయోగ్యుడుసభల
౮౪ రమణవివిధానితోయపూర్ణనదియనగ
ఘనసనదిస్నానములయందుగలదెముక్తి
పరగనియమవంతులుసుజ్ఞానపురుషవరుల
పూజలొనరించుటంబెసుపుణ్యమద్ది
౮౫ నారవెచీరలుతులసి
హారంబులెభూషణములనవరతసదా
చారమెధనముర్వీబృం
దారకులకుగాపరిత్రాణంబముఖిలా
౮౬ కడగికలియుంపశాపంబుగ్రమ్మరింప
విప్రుడెసమర్థుడగుజగద్విదితముగను
బ్రాహ్మణాధీనములుమహీపతులరాజ్య
భోగవైభవములుసారెపొగడనేలా॥

The learned man is universally respected

౮౭ పుడమిలోనెప్పుడుండినపూజనీయు
డఖిలధర్మార్థనిర్ణయుండరసిచూడ
బ్రాహ్మణుడుక్షత్రవైశ్యశూద్రప్రముఖ్య
వర్ణములకెల్లగురువుదేవరయుగాడె
౮౮ దేవుడనగనెప్పుడెరగువాడెరుగము
పుడమికెల్లవేల్పుభూసురుడెవి
నోదముగనుబ్రాహ్మణోహంమదేవతా
యనెడిమాటశౌరియాడెతొల్లి
౮౯ తిరిపెంబైననువస్త్రహీనుడయినన్దదనస్థమ్మున్బొందినన్
ధరలోనంమరియెప్పుడుండినమహార్థన్యుండుగాకెప్పుడె
సరసీసంభవసంభవాననమునన్జన్మించెపూర్వంబునన్
స్థిరతన్విప్రుడెబ్రాహ్మణోస్యముఖమాసీదంచుచాటెన్శ్రుతుల్
౯౦ ప్రాభవమునబ్రాహ్మణోభేజనప్రియ
యనగవిప్రవర్యుడారగించి

Surely the most abject of bramins is a god on earth

తృప్తిబొందెనెనిదేవుడాయన్నప్ర *Land of bramins*
దాతకొసగునధికతరశుభములు

ఆ॥ జలజనయనుడాదిసకలదేవతలకు
ముఖములవనిసురులుమొదలుజూడ
నిఖిలకర్మములకునిజేరుల్బ్రాహ్మణ
భోజనములుతృప్తిబొందవలయు

ఆ॥ బ్రహ్మకులునితెల్పుబ్రహ్మశాస్త్రముమ్మహో
త్తముద్ధిపెనలుసుధారసములు
వివిధశాస్త్రములనువిప్రవాక్యజనా
ధీనమయనంగమాయతప్పుగలదె

ఆ॥ వాడుసులకునెల్లధవళవస్త్రంబులు
భూమిసురలకెలభూషణములు
విప్రవరులకెల్లవివిధాన్నపానాది
భక్షణములుభోగపరులుద్విజులు

ఆ॥ పూర్ణసఖుడుగానపురుషోత్తమునిజూడ

వచ్చినాడుగాకవాంఛనితడు *Land of bramins*
సంశయింపనేలసకలదేశావని
పతులుభృత్యసములుబ్రాహ్మణులకు

వ॥ అనిసకలసద్గుణవిభాసురులగుభూసురులప్రభావంబుతెలిపిపీత
Pitambara
దుకూలపాలురులుకుచేలునియుద్ధ్రంచునసిబిచ్ఛనికోకవానిపిమ్ముదృపపె
కుంగించువాక్యైచనిబవయువరభరుపరిపాలితంబులైనమువారదృష్టం
బులుడెబ్బదిరెండునుంగడచియుచ్ఛ్రుతప్రౌఢాంగనాశతంబులువేత్ర

వ॥ వహస్తులైపెద్దలుగాబియున్నలోపలివాకిటనిలిచినారలితమరాక
యెరింగించితదనుజ్ఞాతులైబొబ్బతారకాగణపరివృతుండైయున్న
రాకాసుధాకరుంబోలెకాంతాజనమధ్యంబుననున్నకంతుజన
కునింగనుంగొని *They addressed Krishna in pure Sanscrit*

7E శ్లో॥ వనజాతాయతలోచనాయమురవిధ్వంసాయకంసాదిదు
ష్టనుజాద్యైశవభంజనాయమురళీమాధుర్యగానామృత
స్వనసంపూర్ణదిగంతరాయభవరుసంసారాయనారాయణా
యనమోయంచుబ్రణమముల్సలిపిబ్రహ్మానందసంపూర్ణులై

౭౨ ౫౮ అవధరింపుము బ్రహ్మణులొక్కరగణ్యుఁ
డొకఁడు తలవాకిట వచ్చియున్నవాఁడు
వచ్చితనరాక మీకెఱుఁగింపుఁడనుచు
మసలి ప్రార్థింపుచున్నాఁడు మమ్ము నేఁడు
తనపేరు కుచేలుఁడఁట

They announced to Kr. the arrival of Cu.

౫౯ జనసన్నుత మీకుఁ బూర్వసఖుఁడట మీతోఁ
నొనగూడి చదివినాఁడట
మునుమీర లెఱుంగుదురట మురసంహారీ

౬౦ విన్నవార్తలు మీతోడ విన్నవింప
నిటకు వచ్చితి మింక మాకేమి బుద్ధి
సాధుజనరక్షణములు మీసహజగుణము
లనఘ మీచిత్తమతని భాగ్యము ముకుంద

౬౧ అని బహుప్రకారంబులం బలుకు కింకరులకు కరుణారసార్ద్రచిత్తుండై పరమేశ్వ
రుండు పూర్వస్నేహంబు దలంచి యాకుచేలునిఁ దోడ్తేరండు పొండని
తద్వారపాలకులం బనిచిన శీఘ్రంబునఁ జని॥

౬౨ అలకుచేలుని పాదాబ్జములకు మ్రొక్కి
యెంతపుణ్యుఁడవయ్య మునీంద్రచంద్ర
స్వామి మీరాకవిని చాల సంభ్రమమున
పిలువుఁడనియెను మిమ్మునఁ బ్రియము మెలర్ప

౬౩ నవార్త దెలిపినప్పుడె
భావమునఁ గృపావిశేషపద్ధతి మెరయన్
గావనే పరాకు జేయక
శ్రీవల్లభుఁ డాననమునఁ జిఱునవ్వొలయన్

౬౪ తరుణిరాకఁ గలరు సరసిజంబునుబోలె
చంద్రురాకకెలమి సంతసిల్లు
ధరచకోరిబోలె ద్వారకాసురనదు
రాకవలనఁ గెంతలేక శౌరి

౬౫ యెంతటిప్రియుఁడవో వారికిని
యెంతటిభాగ్యుఁడవో కాక యెందరో ధరణిన్
సంతతము తలవాకిట బడి
సంతాపించెదరు శౌరిసముఖము లేకన్

౬౫ చనుడనిపలికినవిప్రుడు
తనుగవనానందబాష్పకణములుమెరుగన్
తనపెన్నాళ్లకుసెలవుగ
కనగలిగెన్ శౌరిపాదకంజములనుచున్

౬౬ అంతరంగంబుననత్యంతసంతోషాక్రాంతుండై హరిపురివరభర
సముత్తుంగంబులైనయమ్మహాద్వారంబులు డెబ్బదిరెండునుంగడచి
మరియుపెక్కువాకిళ్లనుండూరి యెడనెడ కడునున్నతంబులైచూ
డందగిన మేడలుంగడచి పచ్చపెంపుల గోడలును పగడంబు
లకంబంబులును నీలంబుల జాలకంబులును వజ్రంబుల కవాట
౬౭ బులును వైడూర్యంబుల ద్వారబంధంబులును పచ్చల తోరణంబు
లును పద్మరాగంబుల వాకారులును గోమేధికంబుల సోపానయం
త్రంబులును పుష్యరాగంబుల వేదికలును ముత్తియంబుల రంగ
వల్లులును కృష్ణాగరు కాండంబుల ధూపంబులును మొల్లదేశం
౭౦ బులం జల్లిన భుగభుగమని మెలయు మృగనాభిరసంబుల సౌర
భంబులును విచిత్ర విభ్రమ వేద్రాభ్రమంబు నిగుడ చిత్రించిన

చిత్రరూపంబులును తాళమృదంగాదివాద్యంబులును హారిషో
౬౯ డశసహస్రాంగనాతలరమ్యంబునగ ఫణిమణిమయానేకచంద్ర
శాలావిరాజమానశాతకుంభకుంభాంచితంబును నగు యదు
భూషణతరమందిరంబు ప్రవేశించి యచ్చట

౭౧ ఒక్కతామరయొకర్త వింజామరయు వీవ
లలనయొకర్తకాళాంజిబూన
మేనకస్తురియొకతె యాకుమడుపియొసంగ
కలకంఠియొకతె బాగాలియ్య
కమలాక్షియొకతె బంగారుగిండివట్టు
తొయ్యలియొకతె పాదుకలుబట్ట
నెలతుకయొక్కతె నిలువుటద్దముచూప
పడతియొకర్తు పాచ్చరికెసేయ

౭౨ రుక్మిణీపుణ్యసాధ్వియూరువులమీద
మస్తకము [illegible] జేర్చి సత్యభామావధూటి
తొడలపైపాదములుసాచి కడుప్రియమున
బవ్వళించున్నయిందిరాధవుని గాంచె

౨౩ పెన్నిధానంబు పొడగన్న పేదబోలె
దప్పిగొని సరుగనిన జడయును బోలె
వరద బోవుచు దరి గన్న పెరికి బోలె
హర్షమున బొందె మిగుల నవ్వవనిసురుడు

He was admitted and beheld Kr among his wives, Kr: received him very graciously

౨౪ యిట్లు వచ్చిన యా కుచేలునిం జూచి శౌరి లేచి కాంతతల్పము వ్వంబున
సెదు వానికెదు ప్రియమున నమస్కరించి పుక్షలంబడిగి ఆలింగనం
బు చేసి కూర్చుండ నియమించి శరీరపరితాపనివారణంబుగా రత
న మృదుకరంబుల నతని దేహంబు నివిరి పుంకుమాగరు సముంచితం
౨౫ బైన మంచిగంధంబు మృగమద మిళితంబుగా నతని శరీరంబున వె
లందియర్పితంబులిడి సువర్ణరజితంబులైన మంచి దుకూలంబు
లగు వస్త్రంబులు గప్పించి ధూపదీపంబులొసంగి నీరాజనంబులిచ్చి
సకలద్రవ్యసంపన్నంబులైన యన్నంబును భక్ష్యభోజనలేహ్యచోష్య
౨౬ పానీయంబులు మొదలైన ద్రవ్యంబులు దెప్పించి భోజనంబు పెట్టించి
కర్పూరమిళితంబైన తాంబూలంబును సంగి వధూజనసభా

మధ్యంబున నతని నిజశయ్యాతలంబున కూర్చుండ నియమించి
వింజామరంబులు విసరుచు మార్గఖేదపరిహారంబుగా నడు
గులొత్తదాణంగినా॥

Cu: behaved like an ideot

౨౭ శ్రీలక్ష్మీపతి సంముఖంబున మునిశ్రేష్ఠుండు నిష్కాముడుగ్
జేలుండున్నయులూరకుండె నతడు తృప్తింపనబ్లాగదా
వేదశాస్త్రముల్ పాంచరాత్రి దివ్యజ్ఞానవంతుల్ బుధుల్
బాలోన్మత్తపిశాచవత్తనుచు జెప్పన్ శాస్త్రముల్ మిధ్యలే

౨౮ భావనాభ్రమరమునకు భ్రమసినట్టి
కీటకము బోలి వారియందు గలుకొప్పి
మాధవధ్యానమున మేను మరచెగాక
యులపతులవేదు కేనని వారెందు గలరు.

Like as the wasp converts a worm into a wasp

౨౯ కుంభగతములైన గొప్పదీపంబుల
స్వకరణి మానసమును సముచితేంద్రి
యములు జేని పెయూదవాథీశ్వరునియందె
తనువు చేర్చు లెల్లమలచకతడు

Like a lamp under a buskel

మరియును

౮౦ మురవైరిశృంగారమూర్తి విలోకించి

నయనేంద్రియంబు నానందమొంద

కమలాక్షువనమాలికాసౌరభంబుల

ఘ్రాణేంద్రియము తృప్తిగైకొనంగ

మధువిరోధివిలాసమధురవాక్యంబుల

శ్రోత్రేంద్రియము సౌఖ్యశాలియాడ

జలజాక్షుమృదుహస్తసంస్పర్శనమున త్వ

గింద్రియంబు కరంబు యింపుబూన

౮౧ పరగహరిగేహమృదులాన్నపానరుచుల

మరిగి జిహ్వేంద్రియము చాల పరిణమింప

మాధవునియందు చిత్తంబు మప్పుపరచి

తాపసుండు ప్రపంచమంతయును మరచె

౮౨ ఉప్పునీటిలోననుంచినవకరణిక

The five senses were gratified in the presence of Kr

ప్పురమువతిపోత్తుసురసినట్లు

వారిరాశిబడినవడగండ్లకైవడి

శౌరియందు మనము సంఘటించె

౮౩ ఈవిధమున దనమేనిస్వ

భావములన్నియును మరచి పరమాత్మధ్యా

నావేశుడై కుచేలుడు

భావజగురునెదుటనేమి బలుకకయుండెన్

౮౪ యిట్లు నారాయణధ్యానపరాయణుండైయేమియును ననేరక

ధారుణీసురుండూరకుండిన నయ్యంభోరుహపత్రనేత్రుండు

కరుణారసార్ద్రచిత్తుండై యతండు వచ్చిన ప్రసంగంబంతయు

నాత్మనెరింగి యుంగకరించి తొల్లిటిసంగాతంబులు దలంచి యుర్వీ

ప్రపుంగవునితో నిట్లనియె

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

౮౫ ధరణీసురనందనని

దరిశనమున మేను బాదకౌశలనిసెను చిత్త

This mind was utterly absorbed by Kr

చిరపుగమస్థందిరములు Kr flattered bu
పరమపవిత్రంబులయ్యెభాగ్యములబ్బె
౫౬ హరిపూజనంబుగనాపై
కరుణవహింపుదురె నడుకల్యాణశ్రీ
కరవర్తనసవిశేషము
లరిమురినెవ్వరికైననడుగుదుముసుమ్మీ
౫౭ తడవుదినములకునుధరణీసురశ్రేష్ఠ
మాకుమీకుసంగమంబుగలిగె
నడవియుసిరికాయయంబుధిలవణంబు
గూడినట్లులయ్యెనేడుజూడ

where were olives in the grove & where was salt? in the sea - yet they united in one pickle - Where was I and where you - Yet we have become one !!!

౫౮ పారుగ్రైన్నెబగవారితోచెలిమిసంపూర్ణంబుగాజేతురె
నరులాప్తుల్కడుదూరదేశములయున్నన్ శూర్మిపాయింపరె
ధరతజ్జాతిఖగంబులుండగమహోదానాంబుదశ్రేణికిన్
బురులల్లార్చినయింపవేశిఖివయంబుల్ భూధరాగ్రంబులన్
౫౯ పుడమిజలములందుపుట్టినకమలంబు

అర్కకిరణములకునలరురతి
దూరదేశగతులమారలరాకకై
నెమ్మిగోరుచుందునెమ్మనమున
౬౦ చాలాచింతిలుచుండుదు
తాశకనామదినినేడుదర్శనమునకున్
బాలస్నేహావియోగము
వేలాగునసైనదుఃఖహేతువులుగదా
౬౧ పెండ్లియాడినావెపెక్కుగాకొడుకులు
గలిగినారెనకుగ్రాసవాస
ములకుకెడువకెకమెలగుచున్నదియేయే
కాలముననునెక్కగతిమహాత్మ
౬౨ యుంయిలోననకుయేమాత్రమైనను
కలిగినప్పుడెదకార్యముడిగి
యతిథిజనులకిడునేయభ్యాగతస్వయం
విష్ణువనెడిమాపవినిప్రియమున

౯౩ స్నానానుష్ఠానంబులు
మానకయెనరింపుదువెసత్పుస్త్రముదగవే
మేనునదృఢమున్నదియే
మానసముననెచ్చినదియెమాధ్యానంబున్
౯౪ కొడుకులనిల్లాలినివేడు
బడలంగానీకనన్నపానములిడిగన్
విడువకపోషింపుదువే
సడిచెన్నడుజారకన్నైజసద్ధర్మమునన్

You duly maintain your wife and children

౯౫ ప్రజలనెల్లనీతిబాధలబడనీక
పాలనంబుచేశిపరమమైన
ధర్మమార్గముననుధరణిరక్షింతురే
మీపురంబునేలుమేదినీపులు
౯౬ మనమువిన్ననాడుమసలిసాందీపుని (Manamu)
యొద్దచదువుకొనినసుద్దులెల్ల
తలచుకొందునెపుడుతరుచునమనమున
తగిలియున్నయవియెతాపసేంద్ర

౯౭ గురుభార్యసమున్నమనముల
చిరుతలనిద్దరినివంటచెరుకులకనుపన్
మురియుచుపరువులుబెట్టుచు
తెరలిమహాటవులయందుతిరిగితిమిగదా

Do you recollect our pranks

౯౮ మరలివచ్చునపుడుమార్గంబెరుంగక
నెత్తిపోయియుడవినప్పనడుమ
ప్రొద్దుమునిగివానభోరునగురియంగ
తడిశివణకితిమిగదామహాత్మ
౯౯ దుద్దెలురాకనుమసలిరి
జడ్డునసున్నారెయనుచుచనుదెంచిగురుం
డొడ్డైనయుడవిగనుగొని
దొడ్డుగమన్నించుపెరుగుడువుగదమనల్
౧౦౦ అనిహరియునుపరమాత్ముండయ్యునుప్రపంచంబులగనివాడు
నుంబోలెబూటకంబులనతనియోగక్షేమంబులరసిపిన్ననాటి
మాటలుగ్గడించిమహాత్మా(మాపట్లనకెట్టికేలకుచుప్పంబుపైవచ్చుచు

నేమిదెచ్చితివనిముచ్చటపడియడిగియొడలెల్లఁబులకలెత్తఁజేలంబునము
౧౦౧ చిబిదాంచినయటుకులుంగనితత్క్షణంబునపిడికెడుతీసుకొనిభక్షిం
చిమరియునుపిడికెడునారగించనపేక్షించినసాక్షాదిందిరయగు
రుక్మిణీదేవిలోకరక్షణప్రశస్తంబైనదనముగనిహస్తంబుబట్టినని
నవినిబాదరాయణికిటెనమ్మేదినీవల్లభుండిట్లనియె

Now the poor fellow had brought a few buns as a present to Kr. And Kr was going to eat a second bit when his wife seized his hand

౧౦౨ శ్రీహరియటుకులుమరియును
మోహంబుననారగించముచ్చటపడద
దేహానియగురుక్మిణియే
యూహానుచెయిబట్టినిలిపెయుచితంబెడలన్
౧౦౩ పనులుశేయునెడలబానిసవైబుద్ధి
గరపునెడప్రధానికరణిబ్జోజ
నంబుబెట్టునెడలనంబకైవడిప్రియం
బాచరింపవలయునంద్రుబుద్ధులు
౧౦౪ అనవుడుశుకయోగీంద్రుడు

మనుజాధీశ్వరునికనియెమంజులఫణితిన్
వినుముపరిక్షిన్నరవర
యనుచితములుగావుయామహాత్ములచర్యల్
౧౦౫ పలుమనురూపునుంగలుగుకోమలిరుక్మిణిపుణ్యసాధ్విస్త్రీ
లలననిజాంశమందులనిలంబ్రభవించినలక్ష్మిశాంగియా
యలికులవేణిభర్తకుప్రియంబానగూర్పగజూచుగాకదా
తలపునవాక్కరరములదప్పునెయెప్పుడుసత్యధర్మముల్
౧౦౬ పిడికెడయటుకులపుడుప్రియమునభక్షించి
యాకుచేలునకుమహామహుండు
సకలలోకరమ్యసామ్రాజ్యమ్ములొసంగ
మనసుచెప్పైనటరమాధవుండు
౧౦౭ మరియునుపిడికెండటుకులు
గిరిధరుడునుప్రేమనారగించినయన్నీ
పరమాత్ముండగుశ్రీహరి

If, said she, my husband has given away all he had for the first mouthful, what will he not do for the second?

చిరకాలముభృత్యుండైవసింపగవలయుఁ

౧౦౮ కావునపతిశిపోతంబుగ

నావెలదుకమరియునఖుకులావారింపం

గావలదనియెనుభక్తుల

కేవబ్రీరాదనదురమేశ్వరుడెందుఁ

౧౦౯ ధరసేకమర్త్యమాత్రునకుదానొసరించినమేలుచాలసు

స్థిరముగనూర్ధ్వలోకములజేందగజేయుసమస్తభాగ్యముల్

పరమగురుండులోకపరిపాలకుడైనవారికిఁభజించినన్

గరిమనిలాధిపత్యములుగల్గుటచోద్యమేమానవేశ్వరా

౧౧౦ అనిచెప్పిశుకుండుపెండియునిట్లనియెనంతముకుందుండుకుత్సి

శికాంతవలననభ్యంతరకారుండైయత్యంతతృప్తుండగుచు

యాప్తంబుననయ్యటుకులునతనిజీర్ణవస్త్రంబునగ్రమ్మరంము

ఉంచియాకుచేలునిబహుఉపకారంబులనూరడించిపంచినయా

౧౧౧ యుతెంచనుండునిశ్చలచిత్తుండును నిర్మలుండును నిర్గుణుండు

గావునపురుషోత్తమునింగనుంగొంటినావంటిభాగ్యవంతుండు

గలడేయనిసంతోషింపుచుపేదకారికినమస్కరించినేమియునడుగక

ముగ్ధత్వంబునతద్దివారాద్వారంబుపెడలికేలువుకూయంబులుదా

టుచనునప్పుడా *Cuchelus went home without getting anything*

౧౧౨ ఆకెలువులోననుండిన

యూకేనాటంతప్రణాములుమురాంతకునిసభ్

రాపేండుముఖ్యులుచన్నని

మోకస్తనుబూకరికేకరుగురువక్త్రదయముల్

౧౧౩ యెంతటుదయ(గల)వాడే *People were astonished*

కాంతుడునేమియునునకకేదటలుమనినవి

వి(ప్ర) ౯ల

భ్రాంతుండైచనెనత|ఁడును|

మితులుధరనిఖ్లిపనులువినపిన్నంకుఁ

౧౧౪ వారియుఁపేచుటఘ్లియర్ఘ్యపాద్యాదుల

గారవించుపెఖ్లిగాసువేస

మేమియునునొసంగకేగుమాయనుకొప్లు
యెంతభాగ్యహీనుడిలసురుండు

౧౧౫ మేడువమూడువేప్పమొరకబప్పయువేవ
చేరినప్పుతొంబుచెవిమికాని
బూపకములుబలికిపొమ్మనిపంపెనే
జలజలోచనునకుసత్యమిది

౧౧౬ అరయనాడంబరానిపూజలేనియనుచు
వాయుచుండెడినీతిశాస్త్రమునిజంబు
బడుగుకెచ్చాయతికేగినబ్రతుకుగలదె
బూపకలుగానిమెచ్చరుభూమిపతులు (పృథివి)

౧౧౭ జనజనుల్ఘనులతిరియంగబోయిన
కోకయ్యెననొక్కరూకయ్యెన
నిచ్చిపంపుపదియెయెంతయుబహుమాన
మిల్లయనురుదానెపోనుడగుట

౧౧౮ అఖిలరాజ్యములుపాలిసఖుండయ్యును
చేనయుభూసురుడుకుచేలుడయ్యె
భూజనంబులెల్లరాజుమగండయ్యు
గాంజుగడియమనెడిగతిజెలంగె

Much good has he got by his trip to Krishna!

౧౧౯ బడుగుబాపనయ్యబ్రతికించినందులో
గానపచ్చెనౌరికరుణాయెల్ల
మునికివిందుగలదెముంజేతికంకణం
బునకునద్దమేలచూసగజూడ

౧౨౦ యెంతదవ్వులనుండియోయేగుదెంచి
కడెదుమెతుకులకైయింతకష్టపడుట
కపకళాయీమహిసురాగ్రణివిధంబు
కొండద్రవ్వెల్లబట్టినగోడువయ్యె

౧౨౧ కామితవస్తుజాలములుగల్గదయాపరుడైనపుణ్యులే
ప్రాపిననిచ్చిపుచ్చుకొనభాగ్యమునందులపోయకెంతయున్

గ్రామము కొత్తయైనదన పర్ణము కొత్తయై పెర్మమాయ విం
తేమియదృష్టవిసునకు నెన్నడెన్నెనుగల్గు నెశిరుల్
౧౭౨ మనకేమిదెయిసుత్రీప్పు
ష్ణునిబూటకములును భూమిసురవరుమహిమల్
మనసుకుమునసేతాకా
ణనుసామెతవరియుందెయుందంబయ్యెన్

Such were the remarks made by Krishna's wives

౧౭౩ అనిసఖీజనంబులాడరి కెకరువతముగంబులు చూచుకొనిద
రహాసంబులు నెరపనాభూసురోత్తముండు జలరాశిదాయి
పెన్నుదేశాంతరంబులవాసరంబులుగడుపుచువాసుదేవపదధ్యా
నమాననసుండైమహోల్లాసంబునంజనిచనినిజనివాసంబునకు
మరలివచ్చునపుడూ
౧౭౪ ద్రుపవాసములచేతయుడవిడస్సినమేను
రక్తమాంసప్రపూర్ణతజెలంగె
బలువుగాదినిగినప్రాతకుచేలంబు

కాంచనాంబరపస్ప్రకాశమందె
గళమునిడుకొన్నతులసిపూసలపేర్లు
మెరాత్రికావళీరనిర్మలతదాల్చె
మృదుళకరాంగుళములముదురుదుభ్యలముల్లు
రత్నంపుమెరుగుంగరంబులయ్యె

But on reaching home Cuchelo shone forth as no beggar but a wealthy lord

౧౭౫ చెవులుతొల్లాడుబలుపుత్రాజివిశాయ
వెలవిమణికుండలంబుల్లెయొప్పుజూపె
చెలువమంతంతకునుపెచ్చెత్రిమురారి
పరమకరుణాసురక్తినిప్రావ్యనుకు
౧౭౬ వారికరస్పర్శనమ్మునసద్విదేవా
దావాపెడలినభద్రమాతంగవిభుని
కరణిధాత్రీసురువరుభైకరదరిద్ర
తాపములుమానెశౌరిసందర్శనమున
౧౭౭ యిట్లుకృష్ణసందర్శనంబునమహాదైశ్వర్యచిహ్నంబు

లుబాడమినపరమాత్మర్నవేరుజున్కై భూసురుండుచనంజన
పెండెయుపురోభాగంబులనున్నపురంబులనృపతులు శ్రీవారి
ప్రేరితులై కరితురంగస్యందనాది బలంబులతో నెదుర్కొని యుత్సం
౧౨౮ డుదయశైలంబునంబోలె తన్ననతులకాశ్వనరథారూఢు
ణుంజేశిపరివేష్టించినడువమెండసెదతమతమరూపులతో
పొడగప్పువేల్పులుకల్పకుసుమవర్షంబులుగురియింపుచు
దుందుభులుమొరయింపప్లవిప్లాదనారదపరాశరపుండ
రీకవ్యాసాంబరీషాదిపరమభాగవతులు కీర్తింపమహో
త్సవంబునా

౧౨౯ పరితోషంబునబొందెబ్రాహ్మణుడుతద్భాగ్యంబుసిద్ధించుపట్
పరమాత్ముండగుశౌరియుత్తమపరబ్రహ్మంబుదాత్రిస్థలిన్
నరజన్మంబునబుట్టితాచెలిగనానాయోగభోగంబులన్
బొరయంపేర్పడదంగనుల్లడెకరంబున్ మర్త్యుడెసౌఖ్యముల్

౧౩౦ శ్రీగరుడగమనుగొల్చిన
భాగవతోత్తములకేమిపరమాయుష్యం
బేగతినితురగరధభటు
భోగంబులుగలుగువరుదెభూతలనాథా
౧౩౧ పెట్టినతద్వాసరముల
గట్టిగసంపదలుగల్గుపెట్టెడియేమీ
పెట్టనిదినములువేములు
జొట్టునుమనుజులకునెల్లతుదజన్మముల్
౧౩౨ అనినవినియర్జునునిపౌత్రుడాత్మనలరి
పద్మనేత్రుకథాసుధాపానమునను
దనివిచాలకశుకునిపాదముననజూచి
యనఘయటుమీదకథయెయ్యదయ్యెననిన
౧౩౩ హరిమాయేంద్రశిలాప్రవర్షభయఘోషాచ్ఛేద్యగోపగో

వరగోవత్సగణాభినందితమహావాత్సల్యరాధామనో

హరలావణ్యవిలాసవిభ్రమకళాహంకారబాణాసురో

త్కరదోర్దండసహస్రఖండనజగత్కల్యాణశీలక్షమా

౧౩౮ శరచరకచ్ఛపకిటిమునివర

హరిపశుపరశుధరరామహలిబుద్ధమహా

తురగారోహణరూపక

స్మరసదృశాకారకపటమనుజశరీరా

౧౩౯ సమస్తభువనాధ్యసంసేవ్యపాదా

రమారూపరేఖాభిరామప్రమోదా

హామత్క్షీరభ్రాంతిరీతిహేలావినోదా

విమానిన్నవిజ్ఞానవిద్యాప్రమోదా

గద్య ఇతిశ్రీమద్భ్రమరాంబికావరప్రసాదలబ్ధకవితాధురంధరసర

౧౪౦ సకలమిత్రయెల్లనామాత్యపుత్రసకలసద్గుణవిధేయమ్ము

ఘ్రుప్రభునామధేయప్రణీతంబైనకుచేలోపాఖ్యానంబనుమ

హాప్రబంధంబునందుద్వితీయాశ్వాసము

౧ శ్రీలక్ష్మీమందిరశిశు
పాలజరాసంధకంసబలభంజనగో
పాలనిజజనస్వాంతస్సు
హాలకళాలవారికృష్ణగోపాలవారి
దేవాంయువధరింపుముశుకయోగీంద్రుండుపరీక్షిన్నరేంద్రు
నకిట్లనియె

౨ మానవేంద్రవినుముమసలకవిప్రుండు
సకలరాజ్యభోగసహితుడగుచు
హరిదయావిశేషమాత్మలో మెచ్చుచు
చెరతొంయుపల్లెచేరువకును
౩ అదిమిక్కిలిహారికరుణను
మొదలిపురంబులకునెల్లమొదలిపురంబై

సదములప్పైబహుభోగా
స్పదమైవిలసిల్లెసకలసౌభాగ్యముల్లే

౪ మాణిక్యకలితమహితసౌధంబుల
నున్నతప్రాకారయూధములను
కంచుమించుగగుబ్బాళించువాహనముల
సంగతసాహిత్యసదనములను
జగతిసురులుపెక్కైచదువువేదములవి
ద్వజ్జనంబులశాస్త్రవాదములను
గురుతరబహువర్ణకులగోత్రములనునా
కుంచితకేళికాగోత్రములను
౫ బలువులైనప్పుతేరులబహుళవాద్య
నాదములనుతగినరత్నవేదికలను
వీరపరివారములమించివీరములను
బరగికనుపట్టునప్పురవీధులందు

Thus Cuchelu returned home To his amazement he found his hamlet changed into a noble city

Descrip^n of its splendour

౬ అప్పుడా రాజధానినెయ్యమునగాంచి
పల్లెయును పట్టణంబయ్యెఁ బద్మనయను
మాయదెలియంగ శక్యమే మనకునంచు
తత్పురద్వారదేశంబు దరియనచట

౭ అందలములు గుఱ్ఱంబులు
స్యందనములు భటులు భద్రసామజములు బల్
మందగానితో లగద్రేయను
సందెందును లేకదొడ్డ సందడియయ్యెన్

౮ అప్పురాంతరమ్మునున్న యుత్తమప్రజలు
ధీరులు రాజులు భటులు మంత్రులును బుద్ధులు
హర్షములలొనెదుర్కొని యతనినపుడు
కానుకలొసంగి మ్రొక్కిరి గౌరవమున
యుష్ణుమహదైశ్వర్యంబుననయ్యోరుష్ణుడు తేజవిరాజమా

నుండి రాజమార్గంబున వచ్చునప్పుడా

౯ సౌధాగ్రంబుల నుండివ
శధూబాజాక్షులు శరద్రుచులాభరణా
గాఢప్రభలును జాలవ
యుత్తుంబులపెంపవెదలియుప్పతిలంగన్

౧౦ కాంచివిస్మయంపడుచున్నారె కాంతలార
మిగులవరియున్న తెపిబిచ్చిమేనివాడు
మనకుచేలుడు వారిదయామహామనేడు
కన్నులమసెంత చెలువమ్మైయున్నవాడు

౧౧ బలిమిన్ వాయుస్తుతియాకులులముల్ భక్షించికందంబులన్
ఫలముల్ మూలముల్ మెసంగి జలముల్ పానంబుగావించిని
శైలతన్ ఘోరతపంబు జేసివారిచే సౌభాగ్యముల్ చెకొనెన్
కలరే యాతని సాటి లోకముల సంకల్పంబునన్ జూడగన్
సతతంబును యావిప్రుని

To see Kuchelo the beggar & cripple so handsome and rich excited marvel

యతిశయసద్ధర్మఫలములవివృద్ధయగునే
స్సతిధర్మాపద్ధతిప
ర్తతియనుపార్వంబునకునుతప్పులుగలవే
యెవడుసకలభూతహితదయాధర్మంబు
వెరిగినడచువాడెపెద్దరిల్లు
మున్నబలుకుశాస్త్రములుయతోధర్మస్త
తోజయంబటంచునీజగమున

౧౪ సిద్ధముగనుత్రికరణసంసిద్ధిగాంగ
శ్రీహరినినమ్మియుండినశిష్టజనుల
కెల్లసంపదలునుగల్గవేమియరుదు
లక్ష్మికాంతకటాక్షంబులనేవసించు

౧౫ దారాసుతాదులందే
కారణమునన్నైనమనసుగదియింపవెజ్ఞా
నారూఢుడైనయీఋషి

కేరీతినశిరులుగలిగినేమనవచ్చున్

This is as marvellous as the story of Chyavana

౧౬ చ్యవనుండిట్లనెకాదెనిష్ఠురతపస్సమర్థుండైమిక్కిలిన్
వివిధారణ్యగిరిప్రదేశములలోవెయ్యేండ్లువర్తించియీ
భువిసంయాతికుమారిగైకొనిమహాభోగంబులంజెందడె
సవిధింతొల్లిఋషివారుమానిరెవధూసంయోగసౌఖ్యంబులన్

౧౭ ఈలోకంబునురాజ్యము
వేలంగలిగిననుజాలునెంతవిరక్తుం
డేలవిసర్జనసేయును
పాలుల్లనిపిల్లిగలదెపరికింపంగన్

The most holy of men would not decline the offer of royal dominion

౧౮ దైవయోగ(వలనను) ~~[illegible]~~ దప్పినమేలుకే
ళ్లనుభవింపకెట్టులరుగవచ్చు
గానయూరకున్నలోకగతినుండుదురుసుఖ
దుఃఖములకుమనసుదొరలనీక

౧౯ కొట్టినసుగారవించినతుడుపులిడిన

పస్తుపెట్టిన తిప్పిన బహువిధముల
వేడుకొన్నను మరియొక్కవిధముగాంగ
సుఖ్యనిక్కులుగయుగునేసుజనులకును
౧౦ స్థిరబుద్ధిఁ జనకుండనంగ నాలధాత్రిభర్తయే ప్రొద్దుదు
స్వైరస్వైశ్వనరపూర్ణకుండమునస్త్రగంధంపుపాత్రంబుసే
చరణంబుల్ పదిలంబుగానిలిపిన్ స్వచ్ఛరాజ్యమ్ముఁజేసెన్
ధరణీతో ష్ణములొక్కచందముగయాత్మ చింతనల్ సేయుచున్
౧౧ అయులయాకుచేలుడత్యంతమునులేమి
కలిమియునుసమంబుగాదలంచి
దైవమ్ముపనదొరసిద్ధర్మమునకుమన
సొగ్గియుండు జ్ఞానయుక్తుడగుచు
౧౨ బహువిధంబులదనభార్యప్రార్థించిన
చిరతరకరుణార్ద్రచిత్తుడగుచు
కణగిసర్వజనార్చకాంచనమాత్రయుం

The wise look on riches & poverty as alike one

ఇనెడిశాస్త్రార్థంబుననుసరించి
ద్రవ్యంబుకంసవిధ్వంసునియాచింప
సరవితోదనకునుశౌరియొసగు
కలకొట్టియనిద్వారకాపురంబునకేగి
మురవైరిబొడగాంచిమురిపెమునను
౧౩ యేమియడుగమరచియిందిరాధీశుని
గారవమునబొందికడలివచ్చి
శౌరియొసగుసకలసామ్రాజ్యలక్ష్మిని
బొందినాడుయెంతపుణ్యుడితడు
౧౪ అనిప్రౌఢులుగుఫూబోడులుబహుప్రకారంబులగొనియాడ
నవ్వునిచూడామణియాందోళికచత్రచామరంబులుమొ
దలైనరాజచిహ్నంబులుబరిగ్రహింపుచుభేరిమృదంగశంఖ
కాహాళనాదంబులుఘోరుకొలగనిజాగారంబుచేరువకు
చనుదెంచునప్పుడూ

The people congratulated Cuchel on his good fortune

ఘనుపయిపనక్కుటీరముల
కనకమయంబైయతుల్యవైశ్వర్ణంబై
ధనధాన్యసంపదలచే
ఘనమైయుండఁగజూచికడుపెరగందెన్

On approaching his house he saw his wretched hut converted into a golden palace

౨౬ అతనిభార్యకోమలాంగిసాధ్వీమణి
యఖిలరత్నకాంచనాభరణవి
భూషితాంగియగుచుప్రాచినతంగేడు
కరణిచెలులుదాసునెదురువచ్చి

౨౭ పసిమిగలిగినట్టిమిసిమిబంగారంపు
పళ్లెరమునధవునిపాదపంక
జములనునిచిసతులుజాళువానిండిని
పరిమళోదకములుసరవిబోయ
కడగితనపైపుఁగొంగున

౨౮ తడియొత్తెయనఘునర్ఘ్యరత్నతతులంబరముల్
పెడిపెళ్లైలదిమాడలు
మెడియెడములదుడిచిపైచెకోమవివేద్దన్

మరియును

౨౯ నైదండకోసగియునుయా
పైదనచేయూన్నదివెంపుబరతెంచినయా
మ్మైదినిభర్తలునందర
నాదరములతొంటులికడులకనిపిప్రియమునన్

They took leave of their congratulating friends

30 యిరుదెసలనంబుజాక్షులు
పరివేష్ఠించుకుతునినడవషయుతరవిభవ
స్ఫురణాజెలుంగుచుతన్నం
దిరముప్రవేశించెనధికతేజోనిధియై

౩౧ ప్రాణనాయకునితద్భార్యాశిరోమణి
ప్రేమముత్తెపుగద్దెపైవిదాద
కూర్చుండనియమించికొమ్మలుండ్విచ్చిన
బంగారుగిన్నెసంపెంగినూనె
తలయంటియుపరిమళోదకములనభిషేక
తులవరించాకదుకూలాంబరమున
తడియొత్తెపట్టువస్త్రములుగట్టగనిచ్చి

His wife perfumed and dressed him

ప్రాప్యంబులుమేనపొందుపరచి

౩౨ మృదులకర్పూరకాస్మీరమృగమదములు

వలపములుగూర్చివించిత్రగంధములిడి

ఘృతశాల్యన్నపానకాదికముల

నారగింపంగజెప్పినయప్పుడిపునను

౩౩ కప్పురపుతావులూసగుబాగాలొసంగి

తెల్లనాకులుపోకలుమొల్లముగను

మడుపులిచ్చుచుసౌఖ్యంబుమరగజేసి

భోగములతృప్తిబొందెనాపుణ్యుడిట్లు

౩౪ యిట్లనంతునికరుణాప్రసాదంబునంగలిగినమహదైశ్వర్యంబుననను

తద్భోగంబులనుభవింపుచుకొన్నిదినంబులకుతృప్తుండైయాభూ

సురశ్రేష్ఠుండుకళత్రసుతాదులనెడబాసియేకాంతంబుననుండి

తనయంతరంగంబున

౩౫ పరమేశయిందిరాపతిమురారిముకుంద

వసుదేవతనయశ్రీవరదదవన

పాలనపూతనాప్రాణాపహారదేవ

కీతనూభవసర్వభూతమయజ

రాసుతమాయావిరావణవేణునా

దవిసోదశిశుపాలదర్పమథన

సత్యావధూంభోగసంయోగకాంపాని

యానుజగోపాలకాగ్రగణ్య

౩౬ ద్రౌపదీమానరక్షకధార్తరాష్ట్ర

గహనపావకశకటారికంసకారణ

నందనందనహరిచిదానందరూప

కేశవానంతపరమాత్మకృష్ణకృష్ణ

౩౭ జేయుదువుపుణ్యపాపముల్జీవుడవయి

తత్ఫలముగననుభవింతువుతత్వములు

మురహరప్రపంచపరమార్థములనుజూడ

కర్తయునునీవపిదపభోక్తయునునీవ

Ultimately our hero retired from the world to a life of solitude and prayer

His prayer

౩౮ సామజఘుపములు మొదలుగ
హోమములు తుదగాగ ధరణిదోచిన జీవ
స్తోమంబులశేషంబులు
నమూర్తివిభేదములుగ నెగడుదువు హరీ

For thou O Lord sustainest all nature

౩౯ అరయ నణోరణీయ స్త్వమహతో మహా
యాన సుశ్రుత్యర్థ మది నిజముగ
దానవాంతక నీవు ధరణిలోన సుమహా
త్వరిపూరితుండవై పరగియుండి
యెందువేడని పింతు విశ్వర నమాయ
దెలియ శక్యమె యెట్టి ధీమతులకు
యిది యెరుంగక కొందరకెపెర్త్యలమతించ
వాంఛెరింతురు తామసాత్ములగుచు

౪౦ నాలకుజ్జల గోపాలబాలకులను
దాము కానుధాతకే స్వతంత్రంబుగలిగె
ఘోష్యముల మీద బలురాలు గురియజేయు
వజ్రిపూనికె జెల్లునె వారి జాడ

౪౧ తగు ప్రయోజనములు తాము చేశితిమని
యాత్మదలచు కొందరల్పమతులు
తద్విధంబులెల్ల తమలోపలనె యుండి
నీవు నర్పుచెరుగ నేరరెవరు

Thou art the vanquisher of all gods

౪౨ మాతులోనిచేవ మాట్లుఫ్రాసలలోని
దారమెట్లు శిలల తములలోని
లోహమావిధములలోకంబు జీవుల
లోననుండు పెండుగానరావు

Thou dwellest in the faithful as the string does in the pearls

౪౩ తరువున బుట్టిన యనలము
తెఱుగున దధి బొడము ఘృతము తీరున మదిలో
నరయుగ యోగీశ్వరులకు
బొడసూపుదువీవు సైజముగను ముకుందా

౪౪ యింద్రియములు నిగ్రహించి కామంబును
లోభమోహములను లోనుపరచి
యుపవసించి శతముష్లంబుదలపక
తరము సేయ శేలదక్షైదవు

౮౩ పేరిమితో వలంబడిన షెప్పయిబోలెన పాశ్యాభారసం
సారదురంతపాశముల సందుద గుల్పడినే భ్రవత్పదాం
భోరుహ చింతనంబు మది బూనక నేమరియుండి నన్యమా
తిరునే సంపదల్ గలుగు దేహులకున్ నిను బూజసేయగన్

Kidneys of wheat

౮౪ శాల్యోదనాపూపసదోన్నపృతంబులు
మెసగి మేను నకండ మెండు గలిగి
రక్తమాంస ప్రపూర్ణత నింద్రియంబులు
ప్రబలమోహంబు లోభంబు నిగుడ
చారాసుతుల యుండు తనివి దరకె బహు
ద్రవ్యసహాపేక్ష దారసిల్లు
ముస్నయత్యార్గ తురాశింప నగురున్నబం
ధువ సెడు హాస్యముతోడు గాగ

Riches ruin their possessors

౮౫ పెద్దలకు బాంధవులకును జెప్పలు డిగి
పరమనాస్తికులై జనుల్ బ్రతుకు కాస
పడి చెడుదు రంత్యమున జముబాధ త్రెళ్లి

జీవులకు దొడ్డ సంపదల్ చేటుగాదె

For all earthly blessings are fleeting

౮౬ ధనముగూర్చిన నరుడు తస్కరుల్ రాజులే
యపహరింతు రాక్యాయని తలంచు
(స్త్రీ) బంధులనే వివాదప్రవృత్తంబు లేవరిపై
బారునోయయుంచు బరితపించు

both mss correspond

౮౮ తనయుల్ చోరులు రాండరుల్ జతబడన్ దాయాదులేకింతుర
మనుజాధీశులు తప్పులారయుదురా మారింతురే తస్కరుల్
వనజాతేక్షణ తొంటి చందమున నే వర్తింతు నే వొల్లన్
ధనముల్ మిక్కిలి దుఃఖహేతువులు గున్ ధాత్రీజనశ్రేణికిన్

౯౦ బహుళముగ బ్రయాసపడి దినంబున సాకి
సంతరించిన యప్పు జనుల ప్రాణ
ములు హరించు మగుడి పోయెడి వేళల
ధనము పాపకర్ముడనుచు నిజము

౯౧ పేర్మిన దురు గుండె పిరికి కండయులేక
నుండవచ్చు పేదయులుకు దక్కి

రమణగోచిపాతరాయడుడింగల
ఖండజనెడువారమేయిదెలిసి *Rich & poor are equally in alarm*

శ్లో సకలమైనరాజసంఘంబులకులోగి
యన్యాత్మచోరజనులవలసియులసి
యులమయించుచున్నయైశ్వర్యమునకంటె
నాకుజూడనేమినయముకల్గు

శ్లో3 మీసాలమీదితేనియ
లాసలఘుంజంబువిష్ణైయైశ్వర్యంబుల్
దోసములుపుట్టినిండ్లవి
యేసత్యముపెడలిపోవునక్షరిపమునర్

శ్లో4 నానావిధమవాద్యైశ్వ
ర్యసూనతమఃప్రపూర్ణమండోడవినన
వి
జ్ఞానంబనియెదిమేయిని
ధానమునకుదిపకళికెదారిద్ర్యంబుల్

శ్లో5 మత్తకోకిల యెండమావులునిరుబుగ్గలుపెశమదపణరూపముల్
చండవాయువులంబవుల్బవాబుబంచలంబులుప్రాయముల్

పండువెన్నెలలంబుదంబులుభంగురాబ్ధితరంగముల్
మెండుసంపదవేనిజంబులుమేదినింగరుణమయా

శ్లో1 ~~[illegible]~~కౌశ్రగింజయెముకఘికారికాక్షప్రాద్భదా
జేయువిప్పుడు
జెరుపుకొనినవిధమువారకతపైన *For these perishing riches shall I forget my God!*
శిరులునమ్మినదుశ్రీపాదచింతన
మరచినాడయెంతమందమతిని

శ్లో2 అన్నమువేకయుండినలయుంబగుదేహమురక్తమాంసముల్ *Poverty is better than riches*
సున్నగునింద్రియస్ఫురణాస్త్రుక్ష్మమదాతిశయంబుదూరమౌ
నన్నలమీదిప్రేమజెడునచ్చలతనయునిల్చుమానసం
పా
బెన్నముకైనజ్ఞానులకుపెల్పుదరిద్రముసాయియేశిరుల్

శ్లో3 జేపినయెట్లభోగములనొందరుమీదవపుణ్యగావలెన్
మరి
దాపసవృత్తినంచుసదిదప్పకయుండురుకొందరక్షయా
యీపురుషాయువల్పమికనిందుకునందుకునెవ్వయబ్జముల్
ఓట
బాపరవాయుల్గారిపిబాగుగనేర్పునడెప్పనున్నదె

౫౯ వెత్తుగ పార్థివత్వంబును ముని *Moral reflections*
వృత్తినాశమను పలుకు వినవైన లక్షణ
తపుత్రములు మొదలు నుండియు
చిత్తమునను జేర్చి ముక్తిఁ జెందుదురు వారు

౬౦ వయసునాడు భోగవంతుఁడై ముదిమిని
దపము జేతుమనుచు దలప దలప
యవ్వనమున జచ్చిన తరుపు వృద్ధగుదారు
బ్రతుకు నిజంబు పంకజాక్ష

౬౧ పండువంటి వయసు బలుగా పురము సేయ
జపతపంబులను జాలరే వె
మీదదినములనుచు మిన్నతల్ బలికెడి
భ్రాంతి జనుల దగదు పాటుసేయ

ఆ ఆయువుయుండిన యప్పుడె
కాయంబున జవబలంబు గలిగిన యప్పుడె
భయములేదూలనప్పుడె
శ్రీయుపతి రమణా నిన్ను చింతింపదగున్

The follies of old age
Decrepitude

౬౩ ముదిమి ప్రవేశించి మూల్గించునప్పుడు
క్షుత్తు శ్లేష్మంబు గూర్చునపుడు
బలుపైన మూర్ఛలు బ్రాపించునప్పుడు
యెదురు తన్నెరుగలేవదరునపుడు
పలుమారు రుచులకు బతిమాలునప్పుడు
వడిచెడి దేహంబు వణకునపుడు
పెక్కుపు రోగముల్ గాలించునప్పుడు
మలమూత్రముల్ లోన మెలగునపుడు

౬౪ బహువిధంబుల నాయాసపడెడి యపుడు
కొణుగు మూయలు రసనంబు గుదియునపుడు
వేదనల బొంది ప్రాణముల్ విడుచునపుడు
నరుడు నిన్నెట్లు దలచు శ్రీనలిననయన

నీ(బ్ర) యికయేం త్రీసేత కో
౬౫ యిపుడె నరులు బ్రతుకు కులికెసంత సపటు
సతముగా దిబ్రారశిప్త
మోసతములు గావు బ్రారయ ముడు
వెరుగనేని వాడు గావున శ్రీనంబె

శ్రీశ నిన్నుబూజసేయువలయు Reflections

౬౬ నిన్నుగొల్చుచుండగనే నొల్లబో శిరు
లనుభవింపనరు నియోగ్యమువల్లు
మిట్టివాసరములనిందవరాప్తునే
పాదచింతనంబుపాదుకొలుపు

౬౭ కావుననే నిలతోప్లైతి
త్రోవనే విచారింతునిష్టితుభపుశిరుల్
గావనే నేయున్నియుని
సేవయుద్ధర్మంబునాకు చిత్తజజనకా

౬౮ యొంచెడిచిన్నవానికి నిన్నిపవ్వు
గింజవిడిపోరుమాన్పినక్రియనెచాలు
తుచ్ఛమగుసంపదలసంగితొలగినన్ను
ముత్తునిగజేసినావునేచిత్తమువారి

౬౯ మురవారయిలేగ్రామములే
పురములనేనొల్లనిన్నుబూజయొనర్తుని

బరమమునులురాజుబంతే
నరకేంద్రువమనెడివూరునాకుతెలియదే

౭౦ పారంబెన్నడుకేనిమోహాలతికల్ బంధింపసంసారమో
కారణ్యంబునద్రెళ్లిదారసుతముఖ్యస్ఖండితాశారుజల్
గారింపఁబహుదుఃఖవేదనలచేకారయ్యెదిగెందమో
కారుణ్యాంబుధినారసదయినయాకారంబుచూపంగదే

౭౧ భ్రమసితేనెలొనబడినయోగియుబోలె
భోగములకుదగిలిబాగిచెదాత్త
చిత్తగించినదుశ్రీపాదదర్శన
మిచ్చిబ్రోవవయ్యనయిందిరేశ

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

౭౨ మూలనున్నవానిమునిగాటబడవైచి
శిరులొసంగినిష్టుచేసినావు
దండిసంపదలువడ్డాడుంబరంబులు
నేలమమ్ముబొంప్లలెవిమవొత్త

౨౩ ఆసత్రకాంతుని గురించియత్యంతచింతాక్రాంతుండై కుచేలుండు
బహుప్రకారంబులం బలికెనయ్యుతని భావశుద్ధికి మెచ్చియు శ్రీవ
దేవుండు కరుణారసార్ద్రచిత్తుండై॥

౨౪ శ్రీవత్సకౌస్తుభచిహ్నవేయములతోడ
లాలితమణికుండలములతోడ
మాణిక్యకాంచనమయకిరీటముతోడ
జాంబూనదాభివస్త్రంబుతోడ
శంఖచక్రగదాదిసాధనంబులతోడ
నమితరత్నాభరణములతోడ
పెడతలవేలాడుపికిలిపింఛముతోడ
కస్తూరికాంగరాగంబుతోడ

Whereupon Krishna appeared to him

౨౫ జాంబవతియును కాళిందిసత్యభామ
మిత్రవిందయుభద్రరుక్మిణియునంగ
మహిషులందరు సేవింపమోహనియెదురు
శకటదానవవైరిసాక్షాత్కరించె

౨౬ యిట్లుప్రత్యక్షమైయాదవేశ్వరుండు
గౌరవముతో కుచేలునిగారవించి
యాఘునునిచేత నర్ఘ్యపాద్యాదులైన
యతిథిపూజలొందియిట్లనుచుబలికె

౨౭ మెచ్చితిని నీనైష్ఠికమున
కిచ్చకువచ్చినవరంబులిపుడేమైనా
యిచ్చెదవేడుమనినవడు
ముచ్చటపడియపుడువిప్రముఖ్యుండుబలికెన్

౨౮ మెరసిపిచ్చుగుంటమీదభాగీరథి
వచ్చినట్లుమిగులవాంఛగలిగి
స్వామిమీరవిరుకుచనుదెంచివారియెంత
భాగ్యమబ్బెనాకుపద్మనయన

౨౯ నిరతంబునునాకాశా
పరమందుఃఖంబనుచుబలికెదుస్స్వతులన్
గురుతెరిగివర్ధాంత్యప్నా
మురవతభవచ్చరణములకుదూరుడనైతిన్

౧౦ నిత్యంబులా శిరుల్ నెరియ సత్యంబున
దురితంబులంటించి తొలగుగాక
సతములా ప్రాణముల్ సంతతంబును భవ
సుఖదుఃఖముల బొందిస్రుక్కగాక
కాణాచి భూములా కాయముల్ నీళ్లపై
బుగ్గలవలె బుట్టి పొలియుగాక
చుట్టంబులా సతుల్ వట్టియాశాశల
నేచేటు పగదాయ లింతేగాక
౧౧ యిట్టి తుచ్ఛపదవులే నొల్లను మదీయ
మానసమున నిన్నే మరిగియుండు
నెట్లనైన ముంచు నిత్యంబుగా నన్ను
పాలనైన ముంచు పంకజాక్ష
౧౨ ఆలుంబుత్రసుతులంటు చుట్టములటంచు జేరియాశాకలన్
చాలాదుఃఖపరంపరల్ బొడమనే సౌఖ్యంబునం గానకే
కేవీలన్ దురటిల్లు దుర్దశల దేవా నన్నురక్షింపుమా
శ్రీలక్ష్మీపతి నందగోపతనయా కృష్ణా రమానాయకా

Prayers to Krishna

౧౩ సకలదుఃఖములకు జననస్థలములైన
యిహసుఖముల నిచ్చయింపదాత్మ
పరమపదమునీదు పాదపంకజములు
చేర్చుకొనుము నన్ను శ్రీనివాస
౧౪ అనిన పరమేశ్వరుండిట్లనియె। మహాత్మా నీవు జిహ్వాత్వగాది దుష్టేం
ద్రియంబులగుదియించి కామక్రోధంబులు పెరగనియ్యక దారాసు
తాదులందు మోహంబులు విడిచి కందమూలఫలపర్ణజలానిల
భక్షణంబుల ప్రాణసంరక్షణంబు సేయుచు త్వగస్థిమాత్రశరీరుండ
౧౫ వై యేకాంతకాంతారంబున నుండి సుజ్ఞానవంతుండవైన నిజస్వాంతం
బునా పైనిలిపి యెత్తరి నైన తుచ్ఛభోగంబులందు భ్రమత్తుండవుగా
కుండుట యెరుంగుదు నైనను దైవయత్నంబునం బొదలిన శుభా
శుభంబుల ననుభవించక పోవచ్చునే। నీవు మాకప్పుడు పిడికెడు
౧౬ అటుకులు సమర్పణంబు జేసిన కతంబున నీ మహదైశ్వర్యంబులు
గలిగె నెందును సత్పాత్రులకిచ్చిన దానంబులు నిష్ఫలంబులు గావల్వం

The handful of grain thou gavest me is a much valued sacrifice

బుక్షైనయనంతంబుక్షైషరించు మున్నవామనునకుపుడమిమూ
డడుగులొసంగినకతంబున।బలిపాతాళభువనంబేలేనిప్పుడు
౫౪ యేలుచున్నవాడుధ్రువవిభీషణులిష్టువారేకావుననేనిచ్చినవ
రంబులధ్రువంబులుగానేరవు।చిరకాలంబుసంపదలనుభవిం
పుమంత్యంబుననన్నుంజేర్చుగానియెదననిపలికిపెండియునిట్లు
నియె॥

౫౫ నిజతలోదరిప్రార్థింపనవునన్న
కాసువీసంబులడుగనేనాసచేశి
కట్టియూరకయున్ననీవాంఛదెలసి
యిట్టిత్తైశ్వర్యవిభవంబులింతలేసి

౫౬ తొల్లియునుబాలవేములుతల్లడింప
నన్నమమృతంబుగలిగినయాలుబిడ్డ
పెల్లభోగంబులనుబంధుపాతులగూడి
యనుభవింతురెనద్ధర్మమునవమహాత్మ

Pious reflection

౬౦ నలిమిగలిగెననుచుకండకావరమున
పొగురుబట్టిపెట్టిపోయునెడల
బేదతనువులనువిభేదంబుసేయక
నన్నమిడగవలయునతిధులకును

౬౧ అరయబరోపకారార్థమిదంశరీ
రంబనువాక్యసారముగ్రహించి
ధరలోనప్రజలకుతనచేతనైనట్లు
నేమార్గముననైనహితవుచేసి
స్తుతులనిత్యానిశరరాణియనుమాట
లాదరింపుచుమేనులధ్రువముగ
గణుతించిధర్మార్థకామమోక్షములకు
మనసొగ్గిసుకృతమేమరకొనర్చి

౬౨ గరిమతోడశుభస్నశేష్ఠుంబనంగ
దెలిశియత్యంతవిజ్ఞానతేజమునను
సకలధర్మంబులందునుజాడ్యముడిగి
నన్నుబూజింపవలయుగ్రన్ననమహాత్మ॥

Moral Reflections

౯౩ సన్నాహంబుననిత్యం
సన్నిహితోమృత్యురనువచనములువినివి
ద్యున్నతసేయగవలయును
మున్నుగధర్మంబెశస్త్రముగమతిన్నెలరున్
౯౪ పరికింపగధర్మస్స
త్వరితాగతియనదెలిసివృద్ధాదివసంబులే
జరపకయతివేగమును
ధ్వరణసమారాధనములుసలుపగవలయున్
౯౫ విస్తారంబుగగ్రామో
నాస్తికుతస్సేమయనెడినాలయమునదయా
ప్రస్తుతుడుగానిమూఢున
వస్త్రావస్త్రములుసుఖములందునునిందున్
౯౬ క్రొంముమ్మొండ్రైయున్నను
లేయెడకెడాచరించువాఁనజనుడుపా
పాయపరపీడనంబను
నాయంబునకారవాదినరకములబడున్

కలుషమువెదరిద్రంబులు
౯౭ కలుషములెప్పుడునుశిరులుగలిగియుసత్పా
త్రులకియ్యవేనిమనుజులు
కలియుగమునదధికదుష్టుకమ్ముఁయుజగతిలో
౯౮ క్షేత్రమెఱిగివిత్తనమును
పాత్రమెఱిగిదానమాత్మజాయకేనెపుడున్
ధాత్రినిజనులదిబెఱిగియు
పాత్రులకియ్యంగవలయుపసిడిగలిగినన్
౯౯ మునినాథపూర్వభవమున
ధనమార్జనలిచ్చినట్టితత్సత్కృతమున్
మనుజుండీజన్మంబున
జనపతియైసకలభాగ్యసంపదలందున్
౧౦౦ యేపట్లపుణ్యపరులగు
భూపాలురవర్ధనేనుబాంధుగనుండున్
ప్రాప్తైనావిష్ణుంకృపధి
విపతియనుస్మృతివచనమువృథగాకుండన్

౧౦౧ శిరిగలవారికివశ్యులు
నరనాథులుభూమిప్రజలునానాదిశలన్
సరసిజమందిరయచ్చట
నిరువైయుండఁగనచటయేనువసింతున్
౧౦౨ శ్రీనలినాస్యకుదోడుగ
యనతడైయుందుగానవా చుగజెల్లున్
మానవపతియానతిరా
జానుమతోధర్మమనగనఖిలధరిత్రిన్
౧౦౩ శిరులులేనట్టిపురుషుండుమరణమైన
జనుడుతలఁపగానొక్కసమముగాదె
తద్ధనముగనిర్ధనస్సమృతస్సచయను
మేయుపౌరాణికులమాటమేయుదెలియ
౧౦౪ దాతననుచుసకలధనమపాత్రులకును
వెచ్చపెట్టుటదియువెర్రితనము
ధనుత్నైనభూమిదేవోత్తములకును
దానమియ్యవలయుతగినపొలది

౧౦౫ ఘోరముగవెర్రిలోతికి
వెరులనివమిత్తినట్లువెచ్చముసేయన్
కోరికమునుదనుతీరిసిన
వారినిమరలంగదిరిగియవలయున్జగతిన్
౧౦౬ కూడినద్రవ్యమపాత్రుల
కాడంబరవృత్తినొసగనదివృధయైయగున్
బూడిదెలోహోమమువలె
పాడింయుకియుడినదిపపంక్తియుబోలెన్
౧౦౭ దేవపూజయుతాద్ధదినరత్పణమును
బంధుపోషణంబుభరితముగను
దానధర్మములనుధనముగలవొలంది
నాచరించవలెగృహస్థులకును
౧౦౮ స్నానముసంధ్యయుజపమును
మానుగపితృతర్పణములుమరువకమదిని
తానుష్ఠానములెప్పుడు
మానవుడొనరింపవలెసమస్తముదెలియన్
౧౦౯ పరికింపస్వలతియుపాంసా
పరమోధర్మంబటంచుబలికెడుకతనం

ధరసర్వజీవులందును
కరుణయుపాటింపవలెనకల్మషవృత్తిఁ
౧౧౦ తెరుపిందిప్రతిమెతెరగునసంసార
భారమానియందుపరవశుండు
గాకమానవుండకల్మషసంకల్పు
డైచరింపవలెమహామునీంద్ర-
౧౧౧ మానవకృత్యతులుజ్ఞానేనవిహీనఃపశు
భిస్సమానాయనిపెద్దబలుక
వేదంబుమరియుజ్ఞానాదేవమోక్షాయ
నంగవిజ్ఞానాంతరంగమునను
విమలశరీరుడైవివిధధర్మాధర్మ
మార్గభేదంబులేమరకతెలిసి
తనకుపాకముశేయుమనవయయ్యఖిలప
దార్థంబులునుదేవతార్పితముగ
౧౧౨ తలచియునసాక్షిభుక్తియెత్తరినిగానురు
మానిమధ్యాహ్నవేళ గృహ్మరెడుయతిథి
చూకవెరిగిసమస్తజీవాత్మలకును

సమతవర్తింపవలయునుసజ్జనుడు
౧౧౩ కాకులకుగానివేములుఘనతపోర
పండెనెమెండెనేమన్నపగిదినతిథి
బాంధవులకుగానిసంపదలునరుని
కుండెనేమియుమరియులేకుండెనేమి
౧౧౪ మాండలుసంతరించుకానిమ్మచ్చికెనెవ్వరికియన్నశవబత్తి
పేదలుమనులంబాదలపెట్నరుజాదులుబాధపెట్టగా
గోడనియేడ్చుచుఁభ్రమలగుందుశరీరులనేనుమెత్తునే
చూడసమస్తకర్మపరిశుద్ధులటిత్తనుగాకమోక్షముల్
౧౧౫ తస్కరులుభూమిపతులువిత్తములుబలిమి
నదిమిగానిపోవచూచుచుండుదురుగాని
యాగెలెలిపాముకునుబలియిడగలేని
కష్టలోభులవేలసద్గతులుగలుగు
౧౧౬ పిసిడియుదరిద్రుడేవరికిజెట్టినట్టి
పామరుడుకష్టజీవికబయిసివాలు

ద్రాకర్ముండెయన్యం తమతియుడవహా
తరుమధ్యనల్బ్రికంటెపాతకుడుగలడె

౧౧౭ తనువుగురువునకును ధనముబ్రాహ్మణులకు
మనసుయిష్టదైవమునకునొసగి
భూతదయయుసుకృతబుద్ధియుదగగల్గి
పరగువాడెనాకుభక్తుడనఘా

౧౧౮ ధర్మాత్ముండభివృద్ధిగు
దుర్మదుడెలయంబునొందుదోషంబులచే
ధర్మమెజయముధరిత్రిన
ధర్మమెలయమనెడుమాటతథ్యముగాగన్

౧౧౯ కావుననవుసకలభూతంబులయందును దయాపరుండవై
స్నానజపాధ్యనుష్ఠానంబులు మొదలైనబ్రాహ్మణకర్మంబులేమరక
ఋగ్యజుస్సామంబులు నియమంబున పఠియింపుచునసాంత్రికేభ్రుత్యు
లయుక్తంబులని తెలిసియతిథులంబూజింపుచు హింసాకర్మంబు
లువిసర్జించి కామక్రోధలోభమోహంబులకు దూరుండవై కాం

ఆచారంబునంబ్రవర్తించుమనిచెప్పి హరియంతర్ధానుండయ్యె
నప్పుడు॥ Then the god vanished

౧౨౦ కమలము నీరుననుండియు
కమలంబున నంటనట్టి పరణిని సంసా
రమున ప్రవర్తించియునా
యమలినచిత్తుడు విరక్తుడై విహరించెన్

౧౨౧ ఈకుచేలుచరితమిలలోన నెవ్వండు Benediction
మనుజుడైనవ్రాసిననుజదివిన
వినినతచ్ఛ్రద్ధముల వివరించిననువారి
కాయురర్థములును హరియొసంగు

౧౨౨ అనినపెరకుకుమారుని
తనయుడు శుకయోగివాక్సుధారసపానం
బొనరించి మరియువినియును
తనివిసనగభాగవతకథాసక్తిమెయిన్

౧౨౩ బృందారణ్యవిహారగోపకులసద్బింబాధరీగోపగో
బృందాపాలననందనందనమహాబృందారకానేకభూ
మందారద్రుమకంసమర్దనమహామాయావినోదప్రమా

మందప్రాభవకృష్ణదేవహారిత్రమన్నమరామానుజా॥

౧౨౮ నీలాంబరావరజహారి
నీలాంబుదవర్ణబహువినిర్మలయమునా
కేళిప్రియభక్షితగో
పాలకబాలకసహాయపరుష్టితాన్నా॥

౧౨౯ బలారికల్పితోరువర్షపాతవాతవారణా
ప్రలంబపూర్వనిర్జరప్రభంజనాత్మరంజనా
పులిందకన్యకాపుచప్రఫుల్లగండపాళికా
భాస కౌస్తుభస్థిరా
గళప్రదేశరాజమానకామముద్రితాంకితా

గద్య ౧౩౦ ఇతిశ్రీమత్కుమారాంబికావరప్రసాదలబ్ధకవితాధురంధరసరస
కవిమిత్రయెల్లనామాత్యపుత్రసకలసద్గుణవిధేయఘుష్యప్రభు
నామధేయప్రణీతంబైనకుచేలోపాఖ్యానంబనుమహాప్రబంధం
బునందునుసర్వంబునుతృతీయాశ్వాసము॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రီ శ్రీ శ్రీ -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అయ్యగారు—

[illegible] శాస్త్రిగారు—

[illegible]

[illegible] శాస్త్రిగారు—

3

[illegible] శాస్త్రిగారు—

3